

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni odelci: Ljubljana, Seleg-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2450.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1.
Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Konec grške republike

Dogodki v Grčiji niso prišli nepričakovano. Že nekaj časa sem so pričale vesti iz južne balkanske države, da narašča v njej notranja napetost in da se polahča prebivalstva vedno večja nerazornost. Deloma je bilo to posledica mednarodne situacije, ki se razvijata tako, da lahko postane morje okrog Grčije pozorišče nenavadnih dogodkov. V glavnem pa je bila napetost sad ojačajne propagande pristašev in nasprotnikov obnove monarhije. Tudi komunisti so, kakor to potrjujejo tudi najnovejše vesti, skušali pristaviti svoj lonček in izbiti iz splošne neorientiranosti kaj koristi za sebe.

Ko je bil pred tedni določen dan 3. novembra t. l. kot dan ljudskega glasovanja o tem, ali naj se zopet uvede monarhija in se pokliče na prestol kralj Jurij, se je zdelo, da bo ta odločitev prinesla olajšanje in pomiritev. Toda to se ni zgodilo. Pretekli teden so zaradi tega sestavili narodni poslanci v takem številu, da predstavlja večino v parlamentu, spomenico z zahtevo, naj se odpravi republika in proglasi monarhija že 10. oktobra, ko se je imel parlament sestati k rednemu jesenskemu zasedanju. Novembriški plebiscit naj bi nato samo še potrdil izvršeno dejstvo, torej na neki način legaliziral sklep parlamenta.

Tsaldaris se je tej zahtevi upiral, češ da bi bil to nedopusten poseg narodnega predstavnstva in suverenost naroda. Stal je na stališču, da pred plebiscitom ni mogoče sklepati o nikakih odločitvah v pogledu monarhije. Očitno je na enakem stališču stal tudi še včeraj, ko so se pri njem zlagali reprezentanti grške oborožene sile, ki so tudi s svoje strani z vsem poudarkom podprli zahtevo parlamentarne večine. Zato on in njegova vlada nista imela drugega izhoda, kakor da sta se umaknila.

Plaz je bil sprožen že pred tedni z znanim incidentom, ki se je zgodil v Atenah in pri katerem sta se spoprijela vojni ministri Kondilis ter komandant atenske armije, general Panajotakis. Prvi, ki je sedaj zmagal, je že takrat energično zastopal stališče, da je treba postaviti obnovo monarhije nemudoma na dnevni red v parlamentu, čim se ta sestane. General Panajotakis je sicer tudi rojalist, bil pa je enako kakor Tsaldaris pristaš onih, ki so menili, da bi se moral prehod iz republike v monarhijo izvršiti po vseh predpisih formalnosti. Skupina Tsaldarisa, Panajotakisa in njegovih ožjih somišljenikov je vrh tega stala na stališču, da je treba za obnovo monarhije zahtevati pri plebiscitu kvalifikacijo večino in da torej ne bi zadoščevalo, ako bi se za monarhijo izreklo le nekaj nad polovico glasovalcev.

Konflikt med Kondilismom in Panajotakisom se je takrat za silo zakrpal z navidezno satisfakcijo za atenskega komandanta. Bila pa je to zadnja Tsaldarisa zmagala. Incident pa je še poostrihl notranjo napetost, ki je naraščala od dne do dne in je pred dobrim tednom privedla tudi do znanih krvavih spopadov v Solunu.

Solunski dogodki s svoje strani so seveda zopet povečali razburjenje in poostrihl napetost med republikanskim in rojalističnim taborom. Republikanci so začeli nastopati vedno bolj agresivno, rojalisti jim odgovora niso ostali dolžni. Prvi so zahtevali pomilostitve onih republikancev, ki so pred meseci inscenirali znani upor pod Venizelosovim vodstvom. Svojo zahtevo so utemeljevali s trditvijo, da se je sedaj pokazalo, da je bila republika zares že takrat v nevarnosti in da so bili prav za prav uporniki tisti, ki so stali na legalnih tleh. Iz rojalističnih vrst se je v odgovor prav resno postavila zahteva, naj se spriče solunskih spopadov vsi uglednejši republikanci internirajo na otokih, da ne bodo mogli hujskati ljudi in povzročati novih izgrediv. Oba tabora sta začela snovati svoje udarne čete ter jih celo oboroževati, kolikor je bilo pač mogoče.

Tem domačim viharjem so se pridružili še mednarodni, izvirajoči iz abesinskega konflikta, odnosno bolje, iz napetosti med Italijo in Anglijo. Grčija je v tej situaciji še prav posebno eksponirana. Zaradi tega so močno tehtali argumente onih rojalistov, ki so zahtevali, naj se državna kriza čim prej reši z izvršenim dejstvom obnove monarhije, da se bo potem Grčija tem lažje pripravila za vsako eventualnost, ki bi mogla za njo nastati iz razvoja mednarodne situacije. Precejšnjo vlogo pri pronagandji za takojšnjo obnovo monarhije so igrali tudi rodbinske zveze kralja Jurija z angleškim dvorom, ki se zdajjo pomembna garancija, da bo Grčija imela močnega zaščitnika, ako bi bila zapletena v kak konflikt.

Tako je razvoj notranjih in mednarodnih dogodkov pripravjal in pripravil ugoden teren za prevrat, ki je bil izvršen včeraj. Iskreno moramo želeli, da bi zavezniški grški narod pod novo vladavino dosegel mir in notranjo konsolidacijo.

Prevrat v Grčiji

Na zahtevo generalov je odstopila Tsaldarisova vlada - Novo vlado je sestavil general Kondilis - Narodna skupščina je odpravila republiko in zopet proglasila monarhijo - Prevrat se je izvršil brez prelivanja krvi

Atene, 10. oktobra. b. V Grčiji se je položaj zaradi zahteve monarhistov po takojšnji vzpostavitvi monarhije zelo poostrihl. Kakor javljajo uradno, so se voditelji vojske obrnili na predsednika vlade in mu v imenu vojske predložili zahtevo po takojšnji vrnitvi kralja in vzpostavitvi monarhije. Ministrski svet je po kratki seji sklenil demisijo celokupne vlade. Vodja monarhistov, dosedanjí podpredsednik vlade in vojni minister Kondilis je sestavil novo vlado. Še danes se bo sestala narodna predstavništvo, da sklene obnovo monarhije. Po vsej Grčiji je proglašeno obsedno stanje.

Zahteve voditeljev vojske

Atene, 10. oktobra. p. Prvo dejanje nekrvavega prevrata, ki se je danes izvršil v Grčiji, se je odigralo že davi na vse zgodaj. Ministrskega predsednika Tsaldarisa so posetili trije vrhovni predstavniki grške oborožene sile na njegovem domu ter ga prosili, naj takoj pride v svoje uradne prostore na Bulvaru kraljice Sofije in jih tam sprejme na važen razgovor. Tsaldaris se je pozivu takoj odzval in se iz svoje vile odpeljal v svoj urad. Tam so ga čakali komandant I. armije general Papagos, komandant letalstva general Repas in komandant mornarice admiral Ikonos. Pozvali so predsednika vlade, naj z ozirom na kritični notranji in zunanji položaj Grčije takoj izvede spremembo režima v pravico obnove monarhije. Predsednik Tsaldaris je odgovoril, da te dalekoseljne spremembe na lastno pest ne more izvršiti in da tudi sicer smatra, da je nepotrebna, ker bo itak že čez tri tedne splošno ljudsko glasovanje o tem, ali naj se obnovi monarhija. Po daljšem razgovoru je Tsaldaris pristal, da bo sklical vlado in ji predložil zahtevo vojske.

Vlada se je res že kratko nato sestala k izredni seji. Potek seje ni znan, končal pa se je s tem, da je vlada obklicala podati svojo demisijo.

Kondilisova nova vlada

Čim je vlada odstopila, so se sestali generala Papagos in Repas, admiral Ikonos in še nekateri vodilni generali z dosedanjim vojnim ministrom in podpredsednikom vlade generalom Kondylisom. Rezultat njihovega razgovora je bil, da se je general Kondylis odločil sestaviti novo vlado. Takoj je začel posvetovanja z voditelji onih parlamentarnih skupin, na katere se je hotel opirati. Posvetovanja so bila kmalu zaključena in že dobro uro po demisiji Tsaldarisove vlade je prevzela oblast Kondylisova vlada v naslednji sestavi:

predsedstvo in finance gen. Kondilis, zunanje zadeve Teotokis, notranje zadeve Spinias, vojska general Papagos, mornarica admiral Tusmanis, letalstvo Nikolaidis, pravosodje Janopoulos, promet Mavromihalijs, kmetijstvo Kloros, prosveta Turkovazilis.

Obenem so imenovani na novo vsi državni podtajniki in vsi guvernerji.

Prvi ukrepi nove vlade

Sestava nove vlade priča, da se hoče Kondilis opirati na parlament. Novi ministri, ki so razen treh ali štirih vsi že bili ministri v prejšnjih kabinetih, pripadajo strankam, ki so izrazito rojalistično usmerjene. Vzeti so iz vrst skrajne desnice, ljudske stranke, radikalnih nacionalistov ter Kondylisove in Metaxasove stranke.

Takoj po svoji sestavi je imela nova vlada prvo sejo, na kateri je sklenila, da bo položila prisego pred parlamentom, ki se sestane danes popoldne k rednemu jesenskemu zasedanju. Obenem bo od parlamenta zahtevala, naj proglasi konec republikanskega režima ter vlado pooblasti, da vrši funkcije regentstva do plebiscita, ki bo 3. novembra definitivno odločil o obnovi monarhije in o povratku kralja. Končno je vlada še sklenila, da iz varnostnih razlogov po vsej državi proglasi obsedno stanje.

Presenečena javnost

Vsi ti dogodki so se razvijali z bliskovito naglico ne da bi javnost vedela za nje. Govorilo se je sicer že dalje časa, da utegne priti danes, ko se sestane parlament, do odločilnih ukrepov v borbi med republiko in monarhijo, toda vse je pričakovalo, da se bo to zgodilo še le na seji parlamenta. Da se je plaz že sprožil, je atensko prebivalstvo opazilo še le, ko so se naenkrat po ulicah pojavili močni oddelki polno opremljenih vojakov, ki so zasedli in zastražili vsa javna poslopja v prestolnici. Ob enem je bil ukinjen ves telefonski in telegrafski promet, zlasti tudi oni z inozemstvom.

Listi niso smeli iziti, dokler ni nova vlada ukrenila potrebnih varnostnih ukrepov po vsej državi. Ob 14. uri so izšle prve posebne izdaje, ki so javljale odstop Tsaldarisove in nastop Kondylisove vlade ter proglašitev obsednega stanja. Publika se je kar stepala za časopise, iz katerih je še le izvedela, za kaj gre. Spremembe je sprejela z živahnim komentiranjem, vendar pa se red in mir nista nikjer kalila.

Prvo poročilo v tujino

Dal ga je atenski dopisnik naše Agencije Avale, ki je bil tudi prvi novinar, sprejet pri Kondilisu

Beograd, 10. oktobra. AA. Dopisnik Agencije Avale v Atenah je bil prvi novinar, ki se mu je posrečilo obvestiti svojo agencijo in s tem vse inozemstvo o dogodkih in Grčiji. Kako je do tega prišel, o tem sporoča:

Čim sem izvedel za dogodke, ki so se odigrali in se še odigravajo, sem se podvizal na ministrstvo vojske, kjer sem se predstavil adjutantu novega predsednika vlade generala Kondilisa. Sprejel me je ljubeznivo in me brez odlašanja prijavil g. predsedniku. Že čez par minut sem bil povabljen v predsedniški kabinet, kjer so bili še zbrani člani nove vlade. Predsednik Kondilis me je zelo ljubeznivo sprejel in me nagovoril: »Bili ste prvi novinar, ki sem mu svoječasno dal izjavo, da je treba spreminiti režim v korist

Turški zunanji minister v Beogradu

Beograd, 10. oktobra. AA. S snočnjim simphonom je potoval skozi Beograd zunanji minister turške republike Tefvik Ruždü Aras. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, turški poslanik v Beogradu Ali Hajdar z osebjem poslaništva, grški poslanik Mellas, rumunski poslanik Guranescu in albanski poslanik Raufico. Sprejemu so prisostvovali dalje pomočnika zunanjega ministra Martinac in Jurišič, šef protokola zunanjega ministrstva Novaković, kabinetni šef zunanjega ministra Protić in novinarji.

Po krajšem razgovoru s predsednikom vlade v salonu postaje je turški zunanji minister nadaljeval pot v Ženevo. Do Ženeva so ga sprejeli predsednik vlade in ostali poslanci.

Turški zunanji minister je pooblastil novinarje, naj demantirajo alarmantne vesti o oborožitvi Turčije, ki so brez podlage.

Obenem z ukinitvijo republikanskega režima bo uvedena monarhistična ustava iz leta 1911, ki bo stopila še nočjo v veljavo. Po plebiscitu bo vlada podala ostavko, nakar bo parlament imenoval novo vlado.

Sestanek parlamenta

Atene, 10. oktobra. AA. Drevi se sestane narodna skupščina, da bo razpravljala o izpremembi državne oblike. Zdi se, da so dokončno opustili namero, da bi se ta izprememba izvršila z navadnim sklepom skupščine. Vendar bodo iz poslanških vrst prišli po vsej priliki novi predlogi v tem smislu, in sicer glede na to, da bi po sodbi poslancev utegnili plebiscit roditi kakšne neredne.

Oblasti so izdale varnostne ukrepe glede na agitacijo ekstremnih elementov med kmeti, zlasti vinogradniki. Snoči so oblasti razgnala nekaj tajno komunistično zborovanje.

Navodila za Ženevo

Ženeva, 10. oktobra. o. Glavni delegat pri Društvu narodov minister Maximos, ki bo ostal na tem položaju tudi pod novo vlado, je prejel nalog, da v imenu grške vlade v plenurnu skupščine Društva narodov izjavi, da je Grčija načelno pripravljena sodelovati pri izvajanju sankcij proti Italiji. Iz Aten je na potu v Ženevo šef političnega oddelka zunanjega ministrstva, ki bo Maximosu sporočil podrobna navodila grške vlade.

Republika je odpravljena

Parlament je ukinil republikansko in zopet uvedel monarhistično ustavo - Regentske posle bo začasno vršila vlada

Atene, 10. oktobra. AA. (Posebno poročilo dopisnika agencije Avale):

Seja velike narodne skupščine se je začela ob 18. uri.

Prvi je govoril bivši predsednik vlade Tsaldaris. V prvem delu svojega govora je orisal zgodovinski razvoj vprašanja o izpremembi državne oblike v Grčiji. Nato je kritiziral postopek oficirjev in na kraju izjavil, da njegova ljudska stranka noče deliti odgovornosti za to ravnanje in da bo zaradi tega zapustila sejo.

Tsaldaris je nato z delom svojih poslancev zapustil dvorano.

Naslednji govornik je bil general Metaxas, voditelj svobodomesne stranke. V svojem govoru je izjavil, da bo njegova stranka podpirala novo vlado v vsem, kar se bo nanašalo na povratak kralja Jurija na prestol.

Besedo je nato dobil predsednik vlade general Kondilis, ki je v daljšem govoru branil oficirje in rekel med drugim, da je

bilo to ravnanje potrebno, da bi se končalo z nestalno in bolestno situacijo. Med svojim govorom je predsednik vlade omenil tudi dogodke od 9. septembra, ko je bivši predsednik vlade Tsaldaris takisto izdal neka navodila glede nastopa vojske. General Kondilis je nato izjavil, da smatra njegova vlada za svojo prvo in glavno dolžnost, da ohrani mir in red v državi, in pa, da se bo mogel plebiscit brez odlašanja vršiti na določeni dan.

Nato je velika glavna skupščina sprejela tele sklepe:

- 1) Ukinje se republikanska vladavska oblika v Grčiji,
- 2) uvedlje se monarhistična ustava z leta 1911,
- 3) plebiscit se bo vršil 3. novembra t. l.
- 4) dotlej bo predsednik ministrskega sveta general Kondilis kraljev namestnik (regent).

Seja je bila zaključena ob 19.15.

Pred novimi boji na abesinskih bojiščih

Italijanske armade so pričele na vseh frontah znova prodirati in je v kratkem pričakovati novih bojev

Rim, 10. oktobra. o. Tukajšnji uradni krogi odločno zanikajo vesti, da bi bili Abesinci ponovno zavzeli Aduo, ki je že od nedelje trdno v rokah Italijanov. Po poročilih iz Asmara, kjer je italijanski generalni štab, so sicer Abesinci že trikrat napadli italijanske postojanke na črti Adua - Adigrat, vendar so bili vedno odbiti.

Čete generala Santinijsa prodirajo iz Adigrata proti jugovzhodu in so zasedle dve vasi.

Prednje straže generala Maravigne, ki prodira proti Aksumu, so zasedle vsak trenutek, ker je mesto obkoljeno.

Reuterjev urad poroča naslednje podrobnosti o zavzetju gorskega masiva Edaga Hamusa, južno od Adigrata:

Ko so italijanska letala opazila, da se pomikajo večji oddelki abesinske vojske proti temu masivu, so Italijani takoj poslali svojo kolono izbranih čet, sestavljeno iz domačinov, da zavzamejo ta masiv, ker je izredno velike važnosti v stratežnem pogledu. Nastala je pravcava dirka na obeh straneh. Italijani so prehiteli Abesince in zasedli masiv. Plezati so morali po strmini, kjer ni nikakih potov, kakih deset tisoč čevljev visoko v ledenomrzlem vetru.

Namen

abesinskih protinapadov

Addis Abeba, 10. oktobra. o. Abesinski protinapad na severni fronti ni imel namena ponovno pognati Italijane iz Aduie in Adigrata, nego samo koncentrirati italijansko pozornost na ta del fronte, da bi tako lahko večji oddelki abesinske vojske na abesinski meji vrtili v Eritrejo.

Italijani so obkolili Aksum. Abesinci so sklenili umakniti se iz mesta brez obrambe, toda italijanska vojska mora še zavzeti višine okrog njega, ker bi sicer bila preveč izpostavljen sovražnemu ognju.

Očitno je, da si Italijani sedaj prizadevajo izpolniti zvezo med fronto in Eritrejo ter ustvariti močno obrambno črto, ki bi segala od Aksuma preko Aduie do Adigrata.

Asmara, 10. oktobra. o. Italijanske čete so pričele prodirati proti jugu v smeri proti Makali. V borbah okrog Adigrata sta

beje padla dva abesinska generala. Med njimi naj bi bil tudi neki cesarjev zet, ki je bil prideljen štabu rasa Sejuma.

Pred veliko bitko v Ogadenu

Addis Abeba, 10. oktobra. d. Italijanske priprave za napad na Djidjido, Harar in železniško prog, ki vodi v Djibuti, se nadaljujejo z vso naglico, vendar pa zaradi težkoč, ki so nastale v sodelovanju čet in motoriziranih oddelkov z letalskimi silami, še niso končane.

Po dosedanjih vesteh je italijanski pohod v pokrajini Ogaden že močno napredoval. Italijanske čete so prodirle že 200 km daleč na abesinsko ozemlje ter dosepele skoro do polovice poti med mejo Italijanske Somalije ter mestom Djidjido v bližini Hararja, ki se nahaja že v področju nevarnosti. Da ustavijo nadaljnji pohod italijanskih čet, katerih cilj je očitno železniška prog Addis Abeba—Djibuti, korakajo v pokrajino Ogaden močni oddelki abesinskih čet.

Francoški poročevalci javljajo iz Ogadenu, da se bo tam že danes ali jutri razvila velika bitka. Na vsej fronti je prihlo do spopadov med sprednjimi stražami in izvidnicami.

Haile Selasie na severni frontu

London, 10. oktobra. o. Po vestih iz Addis Abebe je cesar Haile Selasie z letalom odpotval na severno fronto. Ko so z bobni obvestili abesinsko vojsko, da se je cesar pojavil na fronti, je nastalo med vojaki splošno navdušenje. Prišlo je do hudega spopada z Italijani, ki so imeli velike izgube.

Letalski napadi na abesinske postojanke

Addis Abeba, 10. oktobra. w. Docim tudi danes s severne fronte ni nobenih poročil o večjih borbah. Je italijanska ofenziva na jugu prišla v tek. Italijani prodirajo na široki fronti v smeri Djidjide in Hararja. 16 italijanskih letal je merilo bombe na abesinske postojanke. Od abesinski strani poročajo iz Makale, da je v bližini Adigrata treščilo na tla italijansko letalo. Oba pilota sta se ubila. Zdi se, da je letalo skušalo zapoditi nazaj ubežnike domačine, ki so hoteli preiti k Abesincem.

Zemlja bratskega naroda za grob Velikega kralja

Pomembna spomska svečanost v Pragi - Češkoslovaška delegacija bo ponesla na Oplenac žaro s prstjo iz vseh pokrajin bratske republike

Praga, 10. oktobra. AA. Na iniciativo ČJ-lige se je vršila sinoči v veliki dvorani na magistratu svečana komemoracija ob obletnici tragične smrti kralja Aleksandra. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Med drugimi so bili prisotni kmetijski minister Hodža, prosvetni minister Krčmaj, praški župan Baxa, zastopniki predsednika republike in ministrstev, člani diplomatskega zbora, opolmočena ministra Krofta in Wellner, drugi civilni in vojaški dostojanstveniki, člani jugoslovske kolonije itd.

Govorili so podpredsednika lige Čihak in Zenkl, minister Krofta, župan Baxa pa je izročil posebni delegaciji žaro z zemljo iz raznih češkoslovaških krajev. Delegacija, ki šteje okrog 50 članov, jo bo ponesla na Oplenec in položila na grob blagopokojnega vladarja. Minister Krofta je v svojem govoru poudaril zgodovinski pomen jugoslovskega zedinjenja ne le za Jugoslavijo, nego za vso Evropo. Zbliženje med Malo antanto in Italijo je bila ena izmed največjih političnih koncepcij pokojnega kralja, ki mu pa usoda ni dala, da bi jo do konca izvedel. Njemu je treba pripisati tudi ostvareitev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo ter sklenitev balkanskega sporazuma. Pri delu za mir ga je dohitela smrt.

Spominske proslave v Franciji

Pariz, 10. oktobra. AA. Kakor smo že poročali, je vsa Francija o priliki prve obletnice tragične smrti kralja Aleksandra izkazala čast njegovemu spominu. Svečanin zadržanec so povsod poleg množice občinstva prisostvovali vojaški in civilni predstavniki, zlasti številno pa delegacije bojevnikov z vzhodne fronte.

V Marseilles je daroval v katoliški katedrali mašo zadržanec msgr. Dubour, v pravoslavni cerkvi je činejstvoval marsejski prota, po cerkvenih svečanosti so se pred spomenikom francoskih vojakov, padlih na vzhodni fronti, zbrali zastopniki oblasti in velike množice ljudstva. Ob vzhodni spomenika sta bili postavljena sliki blagopokojnega kralja in Louisa Barthoua, obkroženi s srebrnim vencem, ki ga je hotel blagopokojni kralj položiti pred spomenik. Oddelki vojske so izkazali vojaške časti, množične delegacije pa so položile okrog spomenika mnogo vencov in cvetja.

V Nantesu je delegacija bojevnikov z vzhodne fronte položila velik venec pred spomenik padlim junakom. V Lilleu je bil svečan pomen v ruski pravoslavni cerkvi. Tudi tam so vzhodni bojevniki položili venec pred spomenik padlim.

V Algiru je bila v katedrali v prisotnosti generalnega guvernerja De Boisa, članov kolonialne vlade in jugoslovskega konzula svečana maša zadržanec. V ruski

cerkvi je prota odslužil svečan pomen. V Toulousu je bil pomen v ruski cerkvi. Razen mnogih uglednih osebnosti, vseučiliških profesorjev in drugih, so svečane obrede prisostvovali tudi mnogi jugoslovenski, češkoslovaški in rumunski študenti ter veliko število rezervnih oficirjev.

Kraljeva namestnika na Oplenacu

Topola, 10. oktobra. AA. Danes dopoldne je pripotovalo na Oplenac mnogo deputacij iz vse države, da se poklonijo spominu blagopokojnega kralja.

Ob 10. sta se pripeljala na Oplenac, da se za obletnico smrti Velikega kralja poklonita pred grobom, kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović. Takoj po prihodu sta odšla na grob, prižgala voščenci in ostala nekaj minut v pobožnem molku. Nato sta si ogledala spomska darila, ki so se v cerkvi zbrala k obletnici, potem pa se vrnila z avtomobilom nazaj v Beograd.

Predsednik Lebrun knezu namestniku

Beograd, 10. oktobra. AA. Za obletnico smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je predsednik francoske republike Albert Lebrun poslal Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu telebrzojavko:

»Nj. kr. Vis. knezu - namestniku Jugoslavije, Beograd. - Prosim Vaše kr. Visočanstvo, da blagovoli sprejeti za to bolesto obletnico izraze zvestobe, ki jo francoski narod čuti napram spominu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Hvala za blagovoli sporočiti Nj. Vel. kralju, Nj. Vel. kraljici in namestništvu, kolikšno čast izkazuje Francija jugoslovenskemu kraljevskemu domu. Združeni z bolestinami in dragimi spomini, bosta najini domovini ostali zvesti zadnjemu opominu junaškega vladarja. - Albert Lebrun.

Nj. Vis. knez - namestnik Pavle je poslal g. Lebrunu tale odgovor:

»Globoko ganjen z izrazi zvestobe, ki jo čuti francoski narod napram spominu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in spoštovanjem, ki ga izkazuje danes Francija kraljevskemu domu, izrekam vaši ekselenci najiskrenejšo zahvalo, kraljevske rodbine in jugoslovskega naroda, združene v bolestinu spominu s plemenitim francoskim narodom - Pavle.

Beležke

Nadaljevanje pogajanj v združeni opoziciji

»Vreme« poroča, da se bodo v kratkem ponovno sestali delegati združene opozicije ter nadaljevali razgovore, ki so se začeli pretekli teden v Zagrebu. Delegati srbijanskih skupin združene opozicije bodo v teku tega tedna Ljubi Davidović, Joca Jovanović in drugim vodilnim opozicijskim poročali o stališču dr. Mačka napram perečim političnim vprašanjem. Ob tej priliki bo tudi določen datum prihodnjega sestanka delegatov združene opozicije, ki se bo vršil najbrže sprot v Zagrebu.

Radikalni prvak o politiki JRZ

Znani voditelj bivše radikalne stranke g. Miša Trifunović je imel v nedeljo v Kragujevcu sastanek zaradi organiziranja JRZ. V svojem referatu je med drugim izjavil: JRZ stremlje za tem, da se v bodoče vse javno življenje v državi ne naslanja na ministere in državno oblast, temveč samo na narod in njegova široka ramena. Radikalna stranka je bila in bo vedno proti vsakemu avtoritarnejnemu režimu, ker je prepričana, da tak režim ne more prnesti koristi. Danes težijo našo državo težka gospodarska kriza. Ne trdim, da so jo zakrivilo vlade, ki so bile na krmilu po 6. januarju, ker je kriza svetovni pojav. Dejstvo pa je, da se te vlade niso dovolj brigale, da jo ublažijo. Mi hočemo, da v bodoče vsakdo odgovarja za svoja dela. V prvi vrsti ministri, ki upravljajo državo. Zahtevamo pa tudi svobodno kritiko delovanja državnih funkcionarjev od najvišjega na ministrskem položaju, pa do zadnjega in najnižjega.

Končno je prosil g. Trifunović navzoče, naj bodo strpni z onimi radikali, ki so se v zadnjih letih oddaljili od politike glavne odbora. Zato je odložil tudi konstituiranje odbora JRZ za kragujevaški srez, da se pomirijo ostri spori med različni skupinami radikalov v tem okraju.

Opzijski shod bo tudi v Ljubljani

Kakor poroča zagrebški »Jutarnji list« se vrše v krogih zastopnikov slovenske izvenparlamentarne opozicije velike priprave za sklicanje shoda v Ljubljani. Shod se bo predvidoma vršil v nedeljo, 20. oktobra. Kot govorniki bodo povabljeni gg. Ljuba Davidović, Joca Jovanović in nekaj narodnih poslancev, izvojenih na listi dr. Mačka. Govornika bosta tudi gg. Stane Vidmar in Stanko Florjančič, voditelja nedavno razpuščene bojeviške organizacije.

Avdicence pri papežu

Rim, 10. oktobra. O Papež Pij XI. je sprejel v svojih privatnih prostorih v avdicenci papeškega nuncija v Beogradu msgr. Pellegrinettija nato pa še jugoslovskega poslanika pri Vatikanu Jevrema Simića.

Sankcije odobrene

Laval in Eden za izvajanje sankcij, Aloisi za izključitev Abesinije iz Društva narodov, Mala antanta in Balkanska zveza za izvedbo določb pakta DN

Zeneva, 10. oktobra. O. Danes se je nadaljevalo izredno zasedanje skupščine Društva narodov, da razpravlja o sankcijah proti Italiji.

Aloisijev protest

Predsednik dr. Beneš je podal besedo najprej italijanskemu delegatu Aloisiju, ki je v svojem dolgem govoru ostro kritiziral dosedanje postopanje Društva narodov proti Italiji v njenem sporu z Abesinijo. Pritoževal se je, da Društvo narodov ni dovolj upoštevalo italijanske spomenice z obožbami proti Abesiniji, ki mu je bila predložena, zlasti pa je, grajal, ker ni imel že od 3. oktobra možnosti, da bi obradil italijansko stališče glede na spor z Abesinijo. Dočim je Društvo narodov rabilo 17 mesecev za razpravo o vpadu Japoncev v severno Kitajsko in Mandurijo in dočim je vojska v Južni Ameriki med Bolivijo in Paragvajem za Gran Chaco trajala skoro dve leti, se hoče italijansko-abesinski spor urediti v teku enega samega meseca. Na ta način se je dal povod Abesiniji za agresiven nastop proti Italiji.

Velika Britanija je sama priznala Italiji njene posebne interese v Abesiniji s pogodbo iz l. 1925, ko je Abesinija postala članica Društva narodov. Iz tega sledi, da se italijanski interesi v Abesiniji niso zankavali s stališča pakta Društva narodov niti ob vstopu Abesinije v Društvo narodov. Svoj govor je Aloisi končal z izjavo, da bi bilo potrebno spraviti postopek Društva narodov v sklad z novim položajem ter na ta način urediti vprašanje italijansko-abesinskega spora v splošno zadovoljstvo. Italiji se mora priznati njena pravica.

»Ponovno izjavljam, da je pakt Društva narodov važen mednarodni zakon. Mi tega pravil ne moremo odbiti, še manj pa dovoliti, da se ne bi uporabljala. V trenutku prevzema obveznosti naglašam, da izvršimo samo svojo dolžnost. Veliko zaupanje, ki ga goji moja država do Društva narodov, mi vsiljuje tudi dolžnost poudariti, da se kljub vsemu še vedno ne sme izgubiti upanja v mirno ureditev italijansko-abesinskega spora.

Francija zvesta paktu

Za tem je francoski ministri predsednik in zunanji minister Laval na kratko izjavil, da bo Francija izvršila vse svoje dolžnosti kot članica Društva narodov, pri čemer je dodal:

»Angleški minister in prvi delegat Eden je poudaril, da temelji politika Velike Britanije na načelih Društva narodov. Prvi in glavni cilj zunanje politike Velike Britanije je ohranitev miru in za ta ideal je ves britanski narod. Če želimo rešiti civilizacijo, moramo odpraviti tudi v praksi, kar smo obsojili že v načelu. Društvo narodov ima samo dve nalogi. Prva je, da si prizadeva onemogočiti vojno z mirnim urejanjem nastalih sporov, druga pa, da preide, ako v tem ni uspelo, sporazumno uporabljaju sankcijskih sredstev, ki so določena v paktu Društva narodov.

Anglija tudi

Svicarski delegat Motta je izjavil, da Svica, ki je s svojim molkom pristala na sankcije, ne more sodelovati pri njihovem izvajanju, ker bi ogrozile švicarsko nevtralnost. Sovjetski delegat Potemkin je izjavil, da je dolžnost vseh članic DN uporabiti proti Italiji sankcije, zastopnik Haiti je pa je protestiral, da bi se uničil narod, ki pripada črnemu plemenu. Kot zadnji govornik je na dopoldanski seji govoril Mehikanez Gomez, ki je predlagal naj članice DN pod nobenim pogojem ne priznajo teritorialne izpremembe, ki bi nastale v sedanji vojni med Italijo in Abesinijo.

Popoldanska seja

Ob 17. se je razprava nadaljevala. Najprej je predsednik dr. Beneš sporočil, da je predsedništvo proučilo razne predloge za sestavo sankcijskega odbora. Pri tem je italijanski zastopnik ponovil svoje pridržave ter izjavil, da se ne bo udeležil razprave. Razen tega je predsedništvo izdelalo načrt resolucije, ki ga bo predložilo skupščini v odobritev in po katerem se bo na podlagi izjav članov sveta DN od 7. oktobra in z upoštevanjem obveznosti na podlagi čl. 16 pakta DN in v svrhu določitve potreb. nkih ukrepov predlagala sestava odbora, v katerem naj bi imela vsaka država razen sprtih strank po enega člana in potrebnih strokovnjakov. Naloga tega odbora bi bila precizirati sankcije ter opozoriti svet in skupščino DN na vsako izpremembo položaja. Skupščina DN ima torej pred seboj načrt resolucije, o katerem bo glasovala na koncu seja. Dr. Beneš je še po. udarjal, da novi odbor ne bo organ sveta niti ne organ skupščine DN, temveč bo predstavljala nekakšno konferenco članic DN za uporabo čl. 16.

Sklicanje vladnega poslanskega kluba

Zagreb, 10. oktobra. O. »Jutarnji list« je objavil naslednjo vest iz Beograda: 18. t. m. se ima sestati delovni klub večine v Narodni skupščini pod predsedstvom Stevana Janokovića. Razpravljati bo o volitvah predsedstva Narodne skupščine. Kdo so kandidati za predsedstvo, doslej ni nič znano.

Meštovičeva razstava na Dunaju

Dunaj, 10. oktobra. g. Jutri bo avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg v okviru

Za sankcije so se izjavili nato tudi zastopniki Ekvadorja, Urugvaj in Peruja. Italijanski delegat Aloisi je zahteval, naj se Abesinija izključi iz Društva narodov in nad njo proglati mandat. Kot poslednji se je oglašil k besedi abesinski delegat Tekle Havariate, ki se je Društvu narodov zahvalil, da se je zavzelo za Abesinijo.

Resolucija

Po razpravi je skupščina Društva narodov neocaj sprejela naslednjo resolucijo: Skupščina je sprejela na znanje mnenje, ki so ga izrazili člani sveta na svoji seji 7. oktobra 1935. upoštevajoč obveznosti, ki jih imajo članice Društva narodov na osnovi člena 16. pakta in potrebo, da se določi koordinacija odredb, ki jo ima vsaka članica predložiti. Skupščina zato izraza željo, da bi članice Društva narodov, razen prizadetih strank, sestavile odbor, v katerem bi bila vsaka članica zastopana po enem delegatu, in katerega naj bi podpirali strokovnjaki, v svrhu proučitve in olajšanja koordinacije omenjenih odredb. V primeru potrebe naj opozori odbor svet ali skupščino na vsako situacijo, ki bi zahtevala novo proučitev.

Skupščina je sprejela resolucijo molče. Predsednik dr. Beneš je nato zaključil sejo. Jutri dopoldne se sestane novi koordinacijski odbor, ki prične takoj proučevati sankcije.

V čem naj bi obstojale sankcije

London, 10. oktobra. g. »Daily Telegraph« doznav, da so se francoski in angleški strokovnjaki sporazumeli o sankcijah, ki naj se uporabijo proti Italiji. Francosko-angleški predlog bo predložen koordinacijskemu odboru v Zenevi ter vsebuje naslednje točke: 1. Absolutna prepoved kreditov Italiji; 2. zmanjšanje gotovih kontingentov italijanskega uvoza v posamezne države; 3. omejitve izvoza blaga v Italijo, ki je potrebno za vojno industrijo; 4. ukinitve izvoza orožja v Abesinijo.

Francija bo vpoklicala dva letnika

Pariz, 10. oktobra. o. Po informacijah iz dobro poučenih krogov namerava vlada pozvati v vojaško službo dva letnika rezervistov. Te vesti uradni krogi niti ne potrjujejo niti ne demantirajo. Zatrjujejo, da zahteva mobilizacija dveh letnikov francoski glavni generalni štab, ki utemeljuje svojo zahtevo s tem, da je efektivna italijanska vojska tako obiljubljena, da ne bo mogla v danem primeru braniti italijanske meje in miru v Evropi. Zato mora biti Francija pripravljena za vsak primer.

Silno ogorčenje v Italiji

Pred sestankom velikega fašističnega sveta, ki bo sklepal o vprašanju, ali naj Italija še ostane v Društvu narodov ali ne

Rim, 10. oktobra. o. Razprava skupščine Društva narodov o sankcijah je zbudila v Italiji zelo neugoden vtis. Vsa tiska naglašajo, da se sankcijska akcija pričenja že izvajati. Sankcije so naravnost nečuvna krivica, ki jo je ženevska mednarodna ustanova prizadela Italiji. Društvo narodov doslej ni nikoli odredilo takega postopka proti nobeni državi, čeprav so se pripetili že hujski primeri, kakor je spor v vzhodni Afriki. Kar se je zgodilo v Zenevi, to ostalo s črnimi črkami zapisano v mednarodni zgodovini in Italija tega ne bo nikoli pozabila. Italijanska država čaka mirno na sankcije in je pripravljena na vse, vsa odgovornost za učinke teh odredb pa pada na one, ki jih bodo izvajali.

V službenih komentarjih o ženevskih dogodkih listi ostro napadajo zlasti Anglijo in ostale države, ki se niso mogle, kakor pravijo, osvoboditi pritiska antifašistične agitacije. Edini svetli trenutek sta bili izjavi, ki sta ju podala avstrijski in madžarski delegati. Listi obžalujejo, ker se črna niso pridružili tudi zastopniki drugih držav ter poudarjajo, da niso imeli toliko ponosa, čeprav zastopajo večje sile, kakor delegata obeh malih srednjeevropskih držav. Posebno zadoščene je bilo za Italijo, da sta se izrazila proti sankcijem ne samo zaradi finančne in gospodarske odvisnosti Madžarske in Avstrije od Italije, nego predvsem zaradi njihovega prijateljstva.

Politični krogi pričakujejo, da se bo jutri ali v soboto sestal veliki fašistični svet, ki bo sklenil, da naj Italija izstopi iz Društva narodov. V italijanskem tisku je izzvala posebno kritiko akcija Velike Britanije proti Mussolinijevemu režimu in fašistični ekspanzivnosti, češ, da smatrajo Angličani nemški narodni socializem za manj nevaren kakor italijanski fašizem. To nevarnost je v listu »Times« posebno naglasil znani antifašist Wickham Steed, ki je izrazil mnenje, da ho-

Podkancelar Starhemberg koroškim Slovencem

Čuden govor na plebiscitni proslavi v Celovcu - Nerazumljivi apeli na slovensko narodno manjšino

Celovec, 10. oktobra. w. Danes se je tukaj vršila proslava 15-letnice koroškega plebiscita. Ob tej priliki je imel avstrijski podkancelar Starhemberg govor, v katerem je dejal med drugim:

»Pripravljeni smo z vsemi sosedi Avstrije na jugu in na jugo-vzhodu živeti v miru ter v pametni obliki sodelovati za izgraditev Evrope in ohranitev miru. Smatram za pravično, ako se ob tej priliki spomnim onih, ki so pred 15 leti, čeprav priznavajo slovenski jezik za svoj materni jezik, pokazali svojo zvestobo do Avstrije in ki so s svojim glasovanjem doprinesli do tega, da je velik del Koroške ostal avstrijski.

Tej slovenski manjšini ni zagotovljena posebna zaščita in posebna briga same koroške deželne vlade, temveč tudi avstrijske zvezne vlade. Vendar pa pričakuje od njih in jih prosimo, naj se ne udajo nezadrževemu šovinizmu. Naj se tudi ne dajo hujskati od ne popolnoma odgovornih elementov. Mi hočemo ohraniti mir. Današnja Avstrija priznava politične in kulturne pravice drugonodne manjšine, toda današnja Avstrija hoče živeti in bo živel ter se bo znala braniti proti vsakemu nasprotniku.

Zaradi naliva prekinjen govor dr. Mačka

Beograd, 10. oktobra. AA. Pri posvetitvi kapelice v Remetinecu, občina Stupnik, srez zagrebški, se je vršila svečanost, ki jo je opravil zagrebški nadškof Ante Bauer, prisostvovalo ji je pa okoli tisoč oseb. Prisotna sta bila tudi dr. Vladimir Maček in dr. Ivo Pernar. Po cerkvenem obredu je imel dr. Vladko Maček kratek nagovor na zbrane ljudi. Dejal je, da so predniki Hrvatov prišli v te kraje pred 1300 leti in so še tedaj verovali v Boga, čeprav niso bili kristjani. Če evangelij pravi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« pomeni to, da moramo vsi delati, ne pa, da nekdo dela. drugi pa drži križem roke in uživa plodove tujega dela. Če kmet vzklika: »Živela svobodna Hrvatska!« s tem ne misli na okvirjeno Hrvatsko, temveč misli na socialno pravičnost in enakost, da bomo vsi enaki. Nadaljnji govor dr. Mačka je prekinila huda ploha.

Sklicanje vladnega poslanskega kluba

Zagreb, 10. oktobra. O. »Jutarnji list« je objavil naslednjo vest iz Beograda: 18. t. m. se ima sestati delovni klub večine v Narodni skupščini pod predsedstvom Stevana Janokovića. Razpravljati bo o volitvah predsedstva Narodne skupščine. Kdo so kandidati za predsedstvo, doslej ni nič znano.

Meštovičeva razstava na Dunaju

Dunaj, 10. oktobra. g. Jutri bo avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg v okviru

dunajskega Hagebunda otvoril razstavo del jugoslovskega kiparja Ivana Meštovića, ki jo prireja avstrijska kulturna zveza. Danes so si ogledali razstavo zastopniki tiska. Zadnja Meštovičeva kolektivna razstava na Dunaju je bila leta 1910.

Novi predsednik apelacije nastopil svoje mesto

Ljubljana, 10. oktobra. AA. Danes je novi predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Golja nastopil svoje službeno mesto.

Match Aljehin-Euwe

Amsterdam, 10. oktobra. g. Tretja partija za svetovno šahovsko prvenstvo med dr. Aljehinom in dr. Euwejem se je končala z zmago dr. Aljehina, ki vodi sedaj z 2 : 1. Euwe se je branil francosko, vendar pa je dr. Aljehin kmalu prišel v boljšo pozicijo. Ko se je ponesečil zadnji poizkus za rešitev, se je nizozemski mojster udal.

Vremensko poročilo

10. oktobra
Evropa: Globok ciklon z viharним vremenom nad severno-zapadno Evropo. Nad južno in vzhodno Evropo prevladuje visok pritisk, ki vzdržuje jasno in lepo vreme.

Jugoslavija: Nad Primorjem oblačno in deloma oblačno tudi v ostalih predelih. V zadnjih 24 urah je v primorskih krajih nekoliko deževalo. Temperatura je bila brez velikih izprememb ter je bila minimum v Pivjuju 9, maksimum v Nišu pa 31.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za danes: Toplo vreme s povečanjem občutnosti nad severno in severno-zapadno polovico države, kjer bo brzkome nekoliko deževalo. V južni polovici države bo prevladovalo jasno vreme. Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno zlasti v zapadnem delu države, v ostalem toplotno vetrovno. Dunajska vremenska napoved za petek: Prehodno poslabšanje s prihodom zapadnega vremena.

Naši kraji in ljudje

Piramida v spomin na kralja Uedinitelja

Je bila v nedeljo 6. t. m. slovesno odkrita na Pohorju blizu Mariborske koče. Spominska piramida je delo požrtvovalne mariborske mladine, ki je nalomila 19 kubičnih metrov kremenca ter najlepše izvršila vsa dela pod vodstvom g. Frana Zagovca. Spominska piramida na Pohorju je lep izraz ljubezni in hvaležnosti do pokojnega vladarja.

Novo združjenje dobrovoljcev Snuje se zveza koroških in drugih prostovoljcev

Ljubljana, 10. oktobra. Medtem ko so jugoslovenski dobrovoljci in ostale bojovniške skupine že v prvih letih po osvobodjenju ustvarili svoje tovariške organizacije, s pomočjo katerih jim je bolj ali manj uspelo, da v novi državi uveljavijo svoje težnje, so udeleženci koroških bojev, ki brez dvoma pomenijo eno najvažnejših in najsvetlejših poglavij naše osvobodilne borbe, ostali doslej v nekem skromnem zatišju. V Mariboru so se sicer zbrali Maistrovi borci v svoje združene, v Celju so se organizirali tovariši Franceta Malgaja, oredneje. splošne organizacije pa koroški borci niso imeli. Po dolgem odlašanju, ki pričra pač o preveliki skromnosti slovenskih in jugoslovenskih braniteljev koroške zemlje, se je končno ustanovila Legija koroških borcev s sedežem v Trbovljah, ki je v kratkem času razvila živahno delavnost in zahtevala resirala za organizacijo tudi bojne tovariše iz ostalih krajev države. V juniju se je sešel v Ljubljani poseben pripravljalni pododbor legije, ki mu predseduje ugledni, za obrambo slovenskih meja zaslužni upokojeni podpolkovnik Dragoljub Mihivojevič in v katerem so tainik Ivo Božič, blagajnik Dominik Marušič ter Karel Šefman, Jože Pukl in Ludvik Primožič. Ljubljanski pododbor se je obrnil na vse občine v dravski banovini s prošnjo, naj na svojem področju zberejo podatke o udeležencih koroških bojev in poverijo pripravnega človeka, da stopi v stik z organizacijo, obenem pa je razposlal velikemu številu koroških borcev vabilo, naj prijavijo

svoj vstop. Zaradi poletnega odmora je bil odziv doslej sicer neznan, zato pa pododbor tem potem novič apelira na vse že zaprosene in tudi na vse ostale tovariše, naj se pridružijo njegovi akciji.

Za Trbovljami in za Ljubljano se je razgibal tudi Zagreb in pred nekaj tedni se je vršila sam širša konferenca, na kateri se je ustanovilo Združjenje vojnih dobrovoljcev, ki so se borili za osvobodjenje slovenskih krajev Jugoslavije. Stajarske, Medmurja, Prekmurja in Koroške, Ljubljanski pododbor je takoj navezal stike z novim združenjem, da bi se dosegla ustanovitev enotne organizacije. Na njegovo pobudo se bo prihodnji mesec vršil v Trbovljah sestanek delegatov vseh organizacijskih edinic braniteljev severne meje ter dobrovoljskih organizacij z namenom, da se osnuje enotna Zveza jugoslovenskih dobrovoljcev. Ustanovitev takšne organizacije bi brez dvoma mnogo doprinesla k konsolidaciji bojovniških pokretov, v katerih so se zaradi neposrečenih ekskurzij v politiko nekatere skupine znatno kompromitirale ter bo uveljavila v bojovniških organizacijah novega zdravega duha. Kakor je Legija koroških borcev čisto bojno tovariška strogo nepolitična organizacija, naj bi bila v enakem smislu organizirana tudi nova Zveza jugoslovenskih dobrovoljcev. Gibanju, ki stremi za tem, da vsem zaslužnim braniteljem naše narodne svobode pribori v narodni državi pravice, katere jim gredo, želi vsa nacionalna javnost najlepšega uspeha.

Letošnja letina v Beli Krajini

Bila je zelo slaba in ljudstvo je v skrbah, kako bo preživel zimo

Ormoelj, 10. oktobra. Podatki, ki jih je pravkar zbralo črnodeljsko sresko načelstvo, potrjujejo poročila »Slovenskega Naroda« o letošnji zelo slabi letini v vseh krajih Bele Krajine. Zito je bilo požeto pravčasno. Pridelek je zaradi dolgotrajne suše in ne baš ugodnih vremenskih razmer le srednji. Fižol je suša popolnoma uničila. V rasti je zelo ostal tudi krompir, prav tako pa je prizadeta tudi koruza, ki je prebivalstvu poleg krompirja najvažnejši pridelek za prehrano. Nekaj redkih deževnih dni sredi julija in septembra je sicer več ali manj popravilo rast nekaterih kultur, ki so na raznih zemljiščih suši različno kljubovale. Domači in uvoženi krompir je mestoma pogoltna poveganje in klince ter nastavil gomoljčke, kar je posledica pomanjkanja vlage. Ponekod se je sicer po dežju že malo popravilo, a je v veliki večini vendar le docela zamir. Škode je spričo naših siromašnih razmer precej prav tako pa je odstotek uničenih rastlin ter sadežev tudi pri koruzi velik. Letos se ni obnesla niti ajda, ki jo je 12. in 13. septembra v nižjih legah slana močno poškodovale. Ostali sadeži so se septembra

deloma popravili. Suša je močno prizadela tudi travnike in deteljčiska, pašni ki pa, ki so bili julija docela goli in ožgani, so se septembra mestoma popravili. K sreči se nikjer niso čez običajno mero pojavili škodljivci ali bolezni.

Zaradi suše, ki je »Slovenski Narod« o njej pogosto izčrpano poročal, je trpela tudi belokranjska živinoreja, ker je bilo zlasti občutno pomanjkanje dobre pašne. Živinoreja je itak pilični zalogami sena, ki so bile namenjene za prehrano živine čez zimo. Zato se seveda pojavlja težko vprašanje, kako prehrant živino čez zimo.

Sadje je obrodilo v Beli Krajini zelo slabo. Pridelek sliv cenijo na 10 % normalne letine, pridelek kostanja na prav toliko, pridelek orchov le na 5 %, hrušk na 10 do 15 %, jabolk pa na 25 % normalne letine. Sadno drevje je tudi sicer utrpelo veliko škodo, ker je bilo po suši izredno močno prizadeto. Škodljivci in bolezni se k sreči nikjer niso pojavili v večji meri.

Kljub temu, da je vreme zadnje tri mesece vinski trti v vseh legah zelo ugaljalo in so se vinogradi po hudih pomladni elani, ki smo o njej tedaj občirno poročali, pro-

cej popravili, znaša vendar le pridelek komaj 70 % normalne letine, kakovostno pa je precej dober. Gljivične bolezni se nikjer niso pojavile v večji meri.

Kakor vidimo, ni bila Bela Krajina niti letos usoda bolj naklonjena, nego prejšnja leta, ko so prav tako gospodarile slane, euša ter splošno pomanjkanje ljudske in živinske hrane. Kako bodo Belokranjci prebili letošnjo zimo in kdo jim bo v njihovi stiski pomagal, — je stvar odločujočih oblasti in naših narodnih poslancev, ki bi se morali z vsemi silami zavzeti zlasti za izvedbo vodopreskrbnih načrtov, s čimer bo vsaj ljudem v veliki meri pomagano.

V Rtnju 23 mrtvih

Boljevac, 10. oktobra.

Včeraj dopoldne je v tukajšnji bolnišnici izdihnila 23. žrtev velike katastrofe, ki se je konec septembra pripetila v rtanjskem rudniku. Rudar Mihael Tepavec, doma iz Like, oče štirih malih otrok, je bil pri eksploziji metana v rudniku tako hudo poškodovan, da mu vsa zdravniška pomoč ni mogla rešiti življenja. Od dneva nesreče do včeraj je nesrečnež pretrpel strašne muke in smrt je bila zanj edina rešitev. Danes so ga pokopali na pokopališču v Boljevacu ob veliki udeležbi rudarjev in nameščenecv rtanjskega rudnika.

Črna lista velike katastrofe pa najbrže še ni zaključena. Stanje nekaterih ponesrečenih rudarjev, ki ležijo v bolnišnici, je tako nevarno, da se bodo najbrže odprli še novi grobovi.

V sadnem paradžu na pragu Ljubljane

Jevnica, 10. oktobra.

Stanga, Kresnice in Jevnica so znani izletniški kraji pod Jančami, pod hribom iz katerega kukka jutranje sonce na Ljubljancane. Prav bližnji Ljubljane dolgujejo ti kraji zahvalo za svoj napredok v poslednjih letih. Seveda pa tudi pridelkom svoje zemlje: pod Jančami rdeče najlepše češnjice, jeseni pa je jabolk in hrušk in maronja dovolj in dobrega.

Odkar imajo v Jevnici, središču našega sadnega paradža, novo šolo in lastno postajo, so postali posebno podjtni. V nedeljo 13. t. m. bodo priredili Jevničani prvo sadno razstavo, da pokažejo pridelke urnnega sadjarstva v poslednjem desetletju. Vsakdo si bo za male novce natrpal svojo hrambo z dobrim cenem hla-gom. Izletniki in obiskovalci bodo lepo sprejeti in pogosteni, saj so naši ljudje dobrodušni in prijazni, čeprav bi imeli dostikrat povod, da so z »gosti« neprijazni in odurni. Namreč s takimi, ki hodijo dole v hribe pod pretvezo, da jih mče krasna jenskena narava... Ko pa se začutijo same, navale na jablane, otrsejo jih do golih reber, nakar se vračajo karavane »izletnikov« z nabasanimi nahrbtniki domov, z vlaki na obe strani. Za račun seveda ne povprašajo nikogar... Prav zato drže naši hribovci od nedeljav v svojih sadovnjakih tabore, kakor v hudih turških časih. Vsi domači in psi so na preži, da se ubranijo rokomahov, ki ne znajo ločiti tujeje imetja.

Kdor pa je poštenih namenov, naj pride v nedeljo v Jevnico in mu ne bo žal.

Ob slovesu sreskega načelnika Frana Podboja

Litija, 10. oktobra.

V ponedeljek zvečer je zapustil Litijo naš dosedanji sreski načelnik g. Franc Podboj. Odpotoval je na novo službeno mesto kot načelnik k banski upravi v Skopje. Še našega sreza je bil 17 let, tako dolgo ni služboval pri nas noben okrajni glavar. G. Podboj je prispejal v Litijo ob rojstvu Jugoslavije, prevzel je vodstvo upravne oblasti novembra 1. 1918.

Ko je organiziral okrajno glavarstvo, je posvetil vse svoje delo vsem javnim vprašanjem našega sreza. Posebno je vzbujal zasavske griče, zato se je vrgeł iniciativno na poživljenje litijske podružnice SPD. Po večini je tudi sam markiral dogode na naše zasavske vrhunce: na Janča, Sv. Goro, Sv. Planino, Polšnik in drugam. Zlasti mu je pripadla k srcu Sv. Gora, kjer stoji danes krasna planinska koča, last planinskega združenja Zasavska koča, ki ji je bil g. Podboj predsednik. Pri SPD je bil podpredsednik, pomagal pa je tudi v raznih nacionalnih organizacijah: pri Sokolu je bil odbornik in načelnik sokolskega znanstvenega oddelka,

Jadranske stredo je pomagel ustanoviti in ji je bil predsednik, vneto je podpral Jugoslovensko Matico, Rdeči križ in CMD.

Planince in smučarji prihaja stalno v stik s hribovskim prebivalstvom in Podboj je imel za vsakogar prijazno besedo. Prirejenih mu je bilo v litijskem srezu več odhodnic. Litijani so se poslovali pri Urški, kjer so govorili zastopniki društev in uradnikov. Preravno poslovičev so nato priredili smučarji, ki so sreskega načelnika sprejeli na trgu pred Robavom, kjer so mu zapeli »Zvonaška«, govorili pa so v imenu Sokola br. Ferdo Tomazin, v imenu gasilcev g. Tine Adamk, v Robavovem salonu pa še nadučitelj Kovačič Maks, notar dr. Ivan Draščič in drugi. Gljnjem se je zahvalil g. svetnik Podboj. Ljubko je bilo tudi slovo podmiadkarjev JS, ki so prinesli gospej Podbojevi, kumici na letošnji Vidoj dan razvitega praprta, krasne šopke cvetja. Ob slovesu sta se oba Podbojeva še z demarnim pismom poslovila od CMD.

Po dveh letih, ki jih ima gospod banski svetnik še odsušiti, se bo nastal kot upokojenec v našem srezu, ki ga je tako vzbujal. Novi sreski načelnik g. dr. Lovro Hacin, ki je služboval doslej v Ljubljani, je že nastopil službo in prvi so se mu predstavili župani vsega sreza pod vodstvom litijskega župana Lajovica.

Zlati jubilej dela

Jesenice, 10. oktobra.

Te dni je minilo 50 let, odkar je vstopil v službo pri Kranjski industrijski družbi gospod Matevž Robič, stružilec v tovarni in posestnik na Javorniku.

Kot 13-leten deček je vstopil v železarno v Bohinju, ki se je ob koncentraciji vseh železarn na Jesenice preselila nekaj let kasneje v naš revir. S premostitvijo obrata na Jesenice pa je prišel naš ljubilant semkaj, in je rasel s podjetjem in preživel vse faze njegovega velikega razvoja. Gospod Robič je danes najstarejši stružilec pri KID na Jesenicah in eden najpopularnejših mož v njenih obratih. V svojih mlajših letih je bil navdušen kolezar in eden prvih pionirjev organiziranja kolezarskega športa. S kolezom je nešte. tokrat prevozil našo ožjo domovino, a tudi Goriško in Primorsko in poznal bogastvo in lepoto teh pokrajin. Bil je pred vojno tudi navdušen Ciril-Metodov, predvsem pa dober pevec, vedno dobrodošlo povesod. V politiko se nikoli ni dosti vmešaval, nikjer ni sili v ospredje, podpiral je dober tisk in tudi naš list ga šteje med zveste naročnike. Živi vedno za družino, za podjetje in za

svoje zasebno gospodarstvo. Z ženo sta si uredila gostilno, po vojni pa si je na svojem domu uredil delavnico žičnih pletenin, katere je nekaj let dobro uspeval, dokler je ni zavrgla prevelika konkurenca. Ob svojem 50-letnem poklicnem jubileju je gospod Robič še izredno čil. Težko je verjeti, da ima ta simpatično mož 63 let življenja za seboj. Pozna ga vsa široka okolica kot mirnega, dobrega in vedno smešljivega človeka in običnega kakor bi ga iz kaščiice vzeli. Naj ga usoda ohrani čilega in zdravega še dolgo vrsto let, da bo srečen in zadovoljen preživel v krogu svojih dragih zlato jesen življenja.

Mariborski oče 295 otrok

Kruta borba za obstanek ee z vsokrutnostjo znaša tudi nad otroke. Vredno več otrok prihaja na svet brez sredstev in opore za življenje. Problem nezakonitih otrok in mladinskih zaščite so nekatere evropske države dobro rešile. Razine ustanove in društva vzajajo zapuščene otroke ter jim dajo življenjsko oporo. Take ustanove so bile nujno potrebne tudi zaradi naglo usihačnega človeškega usmiljenja. Veliko manj je med nami usmiljenih src. Nešteto je primerov, ko ni močče najti med sponorniki človeka, ki bi prevzel v varstvo zapuščeno siroto. Zato predvideva naš zakonik posebna generalna varuštva pri posameznih državah in samoupravih edini. cah.

Mariborska mestna občina je tako generalno varuštvo organizirala še pred 7 leti. V osebi upokojenega dvorneza svetnika g. dr. Josipa Kronvogla je našla najboljšega zaščitnika sirot. Gosp. dr. Kronvogel se je takoj z očetovsko ljubeznijo lotil dela. Že kot sodnik mladinskega varuštva je požrtvovalno skrbel za sirote. Ko je prevzel generafno varuštvo, je posvetil ubogim in zapuščanim sirotam vse svoje sile. Nacelo je rastlo števrilo njegovih varovancev. Danes je že oče 295 otrok. Za nje skrbi kakor za svoje. Kakor so različne potrebe njegovih varo-

vancev, tako so različne tudi njegove očetovske skrbi in dolžnosti. Generalni varuh vlaga tožbe za alimente, išče mater, išče očeta, med katerimi je celo mnogo takih, ki raje zapustijo službo, kakor pa da bi plačevali izožene alimente.

Največ skrbi mu povzročajo varovanci med šolskim letom. Z učitelji se posvetojuje, da bi varovancev utrl dobro pot v življenje. Enim pomaga do višje izobrazbe, drugim poišče kako obrt, hude skrbi pa ima z onimi, o katerih sam pravi, da niso za nobeno rabo. Njegovo dobroto pa občutijo vsi, vsi ga ljubijo in spoštujejo. Sirotam, ki nimajo nikogar na svetu, izposluje podpore, dober svetovalec pa je tudi revnim nezakonitkim materam, ki se z velikim zanimanjem obračajo nanj. General. varuh g. dr. Kronvogel uraduje na sodišču v prtiličju, soba štev. 8, kjer ima pri rokah vse spise o svojih varovancih. Pri vselj svuji dobrodušnosti se vedno brani pristrastov. Preden prevzame varuštvo, obréde vse sprotinke in trka povesod na usmijena srca. Šele ko nikjer ne najde odziva, sprejme siroto v svoje varstvo ter ji posveti vso svojo skrb. Ko liko dobrega je že storil, koliko ljubezni se je že kililo iz njegovoga očetovskega srca! Velika je njegova družina in naš mestni oče je najvrtdnejši med vsemi očeti.

KINOUNION
 Telefon 2221
DOPOLNILO:
 Uvertura k opereti »Nepotipr« - Foxov najnovelji svočni tednik. Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur!

SILEN USPEH PRI SINOČNJI PREMIERI!
Chopinov poslovilni valček.
 V glasnih vlogah WOLFGANG LIEBENBERG — HANNA WAAG — RICHARD ROMANOWSKY.
 Predprodaja vstopnic od 10. do 12.30 in od 15. ure dalje pri blagajni kina.

Množica pri žalni svečanosti na Kongresnem trgu

Prapori, predstavniki in deputacije okrog katafalke

Domače vesti

Koroški Slovenci o plebiscitu. Ob 15. letnici koroškega plebiscita je zadnji »Koroški Slovenec« napisal tudi tole: Deseti oktober 1920 je doletel državno pripadnost južnega dela naše Koroške k Avstriji. Koroški Slovenci smo vzel izid lojalno na znanje in ga priznavamo do današnjega dne. V vseh 15 letih ni niti enega samega primera, ki bi mogel dokazati ne-lojalnost koroških Slovencev.

* Predavanja Zveze kulturnih društev. Sokolsko društvo Šiška priredi drveni ob 20. predavanje o prirodni lepoti Švice. Predava predavatelj ZKD g. dr. Brežnik Pavel. — Sokol Vič priredi 12. t. m. ob 20. uri predavanje o temi: »Koroška in Korošci v sliki in besedi s posebnim ozrom na 15-letnico plebiscita.« Predava predavatelj ZKD, g. dr. Felaher, državni tožilec. Predavanje spremlja slika. — Ljudska univerza v Kočevju priredi 13. t. m. predavanje o temi: »Kraljica Manija« po Grčiji in Turčiji. Predava predavatelj ZKD g. prof. Drago Stepišnik.

* Kostanjevica na Krki. Zvezna strelska družina je priredila v nedeljo strelsko tekmo, ki pa je bila zaradi deževja prekinjena in se bo zaključila to nedeljo. Domači strelci so pokazali veliko spretnost v streljanju. Za nedeljo je pričakovati tudi tekmovalcev iz sosednih društev. Pod okriljem strelske družine se je vršil tudi lahkotletski miting med moštvom Kostanjevica in Krškega. Vse kaže, da je postala Kostanjevica zelo bojevita in da so med strelci in lahkotletski prav spretni mojstri. Vsi, ki imate veselje do streljanja v nedeljo na tekmo!

* Vlom v pošni urad v Strugah. Neznani specialisti za vlome v poštne urade, ki se zadnji čas v kratkih presledkih javljajo po vsej banovini zdaj tu, zdaj tam, so pred dnevi obiskali tudi pomožno pošto v Strugah pri Dobropolju. Vlomili so v blagajno in pobrali vso gotovino, nato pa izginili brez sledu.

* Par volov mu je odgnal. Pred nekaj dnevi je neznan tati v Veliki Loki odpeljal tri krave nekemu hrvatskemu gojčaku, zdaj pa nam javljajo iz Metlike, da je tam nekdo na podoben način ukradel dva vola posestniku Janku Weisu iz Kočevja. Medtem ko je gospodar posedel v Mežmaršičevi gostilni, mu je neznanec izpred hiše odpeljal vola, težka okrog 700 kg in vredna 1.700 Din.

* Tovarna upogrnjenega pohištva in parketov Remec-Co. Kamnik-Duplica objavljiva: Ko smo začutili v našem podjetju potrebo po notranji reorganizaciji, smo se obrnili na g. O. Stieglitzza iz Stožice pri Ljubljani, ki nam je bil nasvetovan kot prvovrstna pomoč pri takem delu. Obrnili smo se nanj, kakor je ob minimalnih stroških v kratkem času izvedel v naših obratih in pisarnah dalekosežne preureditve. Poenostavil je trgovsko knjigovodstvo ter dosegel pri večji razčlenjenosti naravnost presenetljivo preglednost, uvedel je obratno knjigovodstvo ter evidenco v tehničnem obratu, ki obratno knjigovodstvo omogočajo, reorganiziral je skladišča, uvedel novo mezdno knjigo, vodstvo ter razne druge uredbe v pisarnah, ki dajejo vodstvu lahek pregled, nameščencem pa veselje do dela. G. O. Stieglitzu izrekamo za vse to preureditve, ki brezhibno posluje, tudi tem potom naše iskreno priznanje in zahvalo.

* Smrt slovenskega koroškega rodoljuba. V Žužalčah je pokosila smrt 73 letnega Petra Napokaja, po domače Kajžnikovega očeta. Življenje rajnega ni bilo lahko, vedno se je moral boriti za svoj obstanek, žrtvoval pa je mnogo tudi za narodno stvar. Poeg malega posestva je vodil trgovino in v njegovi hiši so bili rojakom vedno na razpolago slovenski listi in knjige. Bil je značajan in spoštovan pri vseh. Dokaz njegove velike požrtvovalnosti je tudi v tem, da je na Brnci ustanovil gasilsko organizacijo, ki ga je pred leti imenovala za svojega častnega načelnika. Kako drag je bil znancom in prijateljem, je dokazala številna udeležba pri pogrebu. Na zadnji poti so ga spremljali gasilci, v slovo pa so mu zapeli brnški peveci.

* Serija potresov v Banji Luki. Ze teden dni vznemirjajo Banjo Luko in ožjo okolico potresni sunki, ki se ponavljajo skoraj vsak dan. Prebivalstvo živi v velikem strahu in so mnogi meščani že zapustili svoje hiše ter se preselili v mestno okolico v nizke trdnjše zgradbe. Nekatere hiše so močno poškodovane. Tudi na gimnazijskem postopju ima zid razpokline. V Gornjem Šehu so tri hiše tako poškodovane, da se lahko vsak čas porušijo. Stanovanci so te hiše zapustili že po prvih potresnih sunkih pred nekaj dnevi. Potresni sunki se ponavljajo po dvakrat na dan. Po mestu krožijo fantastične vesti, največ se govori o izbruhu vulkana pri zvepljenih vrelcih v šeherski okolici. Nenavadno pri teh potresnih pojavih je posebno to, da so ostale omejene na najožjo banjaluško okolico.

* Beda mnogih naših rojakov v Carigradu. Večje število naših državljanov, ki so se za stalno naselili v Carigradu kot pripadniki svobodnih profesij, je prišlo v hudo stiske, ker po določilih turškega zakona o zaščiti domačih delavcev ne dobiyo več zasluzka. Nekateri so že prišli v Beograd ter so se takoj obrnili na razna oblastva s prošnjo, naj se pomaga čimprej rojakom, ki so ostali v Carigradu brez službe. Med njimi so najrazličnejši profesionalisti ter trgovski agenti, trgovski pomočniki, privatni uradniki in bivši uslužbenci hotelov. Vsi imajo solidno izobrazbo in govorijo po več jezikom. Upajo, da bodo našli zaposlitev v stari domovini, kjer pri raznih ustanovah, organizacijah in podjetjih primanjkuje takih strokovnih moči. Podatki o teh rojakih se dobe pri raznih izseljenjskih uradih in pri centralnem uradu borze dela v Beogradu.

* Zaplamba velike količine saharina v zaderskem kanalu. Finančna kontrola, ki je patrolirala s svojo motorno ladjo v smeri zaderskega kanala, je imela velik uspeh. Opazila je neko ladjo, ki je z vso naglico plula proti nenaseljenemu otoku Idoju. Finančni organom je bilo takoj jasno, da imajo pred seboj tihotapec in opazili so tudi, kako so iz bežeče ladje leteli v morje neki zavoji. Ob otoku so tihotapci za kratek čas pristali, potem pa takoj nadaljevali čez Finančni organi so potem na otoku našli 98 kg saharina.

* Pretep, ki je gostilniški lokal izpremenil v kup lesa in stekla. V dubrovniški gostilni »Nova obala« je prišlo med pijanimi gosti do hudega pretepa, ki je v kratkem času iz lokala napravil kup lesa in čr-pinj. V gostilniški bitki je sodelovalo okrog 20 ljud. ki so se mlatili z nogami od miz in stolov ter ves lokal že v 15 minutah popolnoma demolorali. Ko so doklali orožnike, je bilo že vse drobno, na bojišču je bilo ležalo nekaj ranjencev.

* Splet nesreča v kamnolomu. V Dutnici nedaleč od Podujeva je v velikem kamnolomu prišlo do tragične nesreče. Delavec so izvršili miniranje skalnate stene in, ko so razkopavali kamenje, se je vsul plaz, ki je tri delavce zasil. Eden je bil takoj vartev, dva so sicer odkopali še živa, a je njuno življenje v največji nevarnosti. V velikem kamnolomu so bili zaposleni sami nezvezbani delavci iz okoljskih vasi, delali so z največjo naglico brez potrebnih varnostnih naprav in tako se je spet pomnožila lista smrtnih nesreč v kamnolomih.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

* Iz Ljubljane u. Koroški večer na Viču. Ob 15 letnici koroškega plebiscita priredi viški Sokol v soboto zvečer ob 20. v Sokolskem domu predavanje. Govoril bo dr. Felaher: Koroška in Korošci v besedi in sliki. Sodeloval bo sokolski orkester, peti in recitalni bodo člani Sokola. Vse občinstvo vabljeno!

* Šentjakobčani otvorijo sezono v soboto 12. t. m. ob 20.15. z Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarje«. Pri predstavi sodeluje ves ansambel odra. Režijo vodi Miran Petrovič. Uprava odra je nabavila nove udobne sedeže. V nedeljo se igra ponovi. Ker je za predstavitev veliko zanimanje, naj kupi občinstvo vstopnice že v predprodaji, ki bo od sobote dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ure ter eno uro pred predstavo.

* Včerajšnja predstava »Plesalka bogov« v Elitnem kinu Matica je vzbudila izredno zanimanje. Film zasluži, da ei ga vsak ogleda. Pokaže nam otok Bali v vsej lepoti večne pomladi. »Legong« je znameniti ples na Baliju in je sam po sebi nekaj izrednega. Film ostane na program samo še danes. Jutri bo premiera Zellerjeve slovitte operete »Ptičar«. Za to delo vlada veliko zanimanje in precej vstopnic je že rezerviranih. Glavne vloge igrajo Albach-Retty, Andergast, Lil Dagovert in Jakob Tiedke, ki so v tem filmu tudi, kakor se v nobeni opereti. Kdor se hoče nasmejati in uživati prekrasno Zellerjevo godbo, naj ne zamudi premiere.

Zaradi dežja odpovedane dirke se bodo vršile v nedeljo, dne 13. t. m. v polnem obsegu na Fužinah pri Ljubljani. Startalo bo preko 50 jahalnih in kassških konj. Poleg tega bo nastopilo tudi 15 banovinskih zrebcev.

* Delavski prosvetni večer »Zarjec« ki bo v soboto 12. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice, bo lep in pester. Igra godba »Zarjac«, flautist V. Čampa bo zaigral dve soloskladbi. Pela bo koncertna pevka Stefanija Frankovska arijo iz »Pastir Kostja«, Drago Zagar pa tri narodna Znani harmonikaš bo zaigral na kromatično harmoniko. Podroben spored v izlozbah trgovin.

* Tobačna tovarna v Ljubljani sprejema dnevno prošnje za sprejem na delavska mesta. Ker ni vseh, da bi se v doglednem času sprejeli novi delavci, se interesenti opozarjajo, da naj nikar ne pošiljajo prošelj ali priporočila, ki se v nobenem primeru ne morejo upoštevati.

* Zvočni kino Sokolski dom v Šiški, telefon 33-87 priredi drveni ob 20. predavanje. Predaval bo g. dr. Brežnik p.

ELITNI KINO MATICA. Danes ob 4, 7 in 9 1/2 uri premiera prekrasnega filma v naravnih barvah PLESALKA BOGOV. Film lepote, lepih žena in ljubzini brez maske. Bala - otok večne pomladi - Bogat dopolnilni spored. Predprodaja vstopnic od 11 do 1 1/2 3.

Zvočni kino Ideal. Danes ob 4, 7. in 9 1/2 senzacionalna premiera Ana May Wong in GEORGE RAFT Strah kineške četrti. Film, ki ga mora videti vsak. V nedeljo ob pol 11. MATINEJA.

Keg. od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje S. br. 15.486 od 25. maja 1935.

Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. Koroški večer na Viču. Ob 15 letnici koroškega plebiscita priredi viški Sokol v soboto zvečer ob 20. v Sokolskem domu predavanje. Govoril bo dr. Felaher: Koroška in Korošci v besedi in sliki. Sodeloval bo sokolski orkester, peti in recitalni bodo člani Sokola. Vse občinstvo vabljeno!

u. Šentjakobčani otvorijo sezono v soboto 12. t. m. ob 20.15. z Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarje«. Pri predstavi sodeluje ves ansambel odra. Režijo vodi Miran Petrovič. Uprava odra je nabavila nove udobne sedeže. V nedeljo se igra ponovi. Ker je za predstavitev veliko zanimanje, naj kupi občinstvo vstopnice že v predprodaji, ki bo od sobote dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ure ter eno uro pred predstavo.

u. Včerajšnja predstava »Plesalka bogov« v Elitnem kinu Matica je vzbudila izredno zanimanje. Film zasluži, da ei ga vsak ogleda. Pokaže nam otok Bali v vsej lepoti večne pomladi. »Legong« je znameniti ples na Baliju in je sam po sebi nekaj izrednega. Film ostane na program samo še danes. Jutri bo premiera Zellerjeve slovitte operete »Ptičar«. Za to delo vlada veliko zanimanje in precej vstopnic je že rezerviranih. Glavne vloge igrajo Albach-Retty, Andergast, Lil Dagovert in Jakob Tiedke, ki so v tem filmu tudi, kakor se v nobeni opereti. Kdor se hoče nasmejati in uživati prekrasno Zellerjevo godbo, naj ne zamudi premiere.

Zaradi dežja odpovedane dirke se bodo vršile v nedeljo, dne 13. t. m. v polnem obsegu na Fužinah pri Ljubljani. Startalo bo preko 50 jahalnih in kassških konj. Poleg tega bo nastopilo tudi 15 banovinskih zrebcev.

Zaradi dežja odpovedane dirke se bodo vršile v nedeljo, dne 13. t. m. v polnem obsegu na Fužinah pri Ljubljani. Startalo bo preko 50 jahalnih in kassških konj. Poleg tega bo nastopilo tudi 15 banovinskih zrebcev.

u. Delavski prosvetni večer »Zarjec« ki bo v soboto 12. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice, bo lep in pester. Igra godba »Zarjac«, flautist V. Čampa bo zaigral dve soloskladbi. Pela bo koncertna pevka Stefanija Frankovska arijo iz »Pastir Kostja«, Drago Zagar pa tri narodna Znani harmonikaš bo zaigral na kromatično harmoniko. Podroben spored v izlozbah trgovin.

u. Tobačna tovarna v Ljubljani sprejema dnevno prošnje za sprejem na delavska mesta. Ker ni vseh, da bi se v doglednem času sprejeli novi delavci, se interesenti opozarjajo, da naj nikar ne pošiljajo prošelj ali priporočila, ki se v nobenem primeru ne morejo upoštevati.

* Zvočni kino Sokolski dom v Šiški, telefon 33-87 priredi drveni ob 20. predavanje. Predaval bo g. dr. Brežnik p.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI vzeti jutraj na prazen želodec čašo Franz Josefove grenčice. Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Slepar, denar in ženska srca. Ljubavne pustolovštine mladega elegana. Ljubljana, 10. oktobra. Od jesenske velesjame sem so dali razni tatovi, pustolovci in sleparji policiji polne roke opravka, a dasi jih je za približno dva dukata spravila za varne zapaha, še več pa izgnala čez mejo svojega področja, kažejo vsa znamenja, da pisane množice nezazelejnih gostov, ki so takrat navalile na Ljubljano, se zmerom ni razpršila do kraja. Po legiji zagrebških žeparjev, ki v sodnih zaporih čakajo pravice, se je agentom kriminalnega oddelka te dni znova posrešil precej dragocen in zanimiv plen v obliki imen in veslejskih dni pa do danes izvršil v Ljubljani in po raznih mestih Slovenije dobrušno kopo donosnih sleparjev.

V Zagrebu aretirani, a posrečilo se mu je, da je iz bolnice usmiljenih sester pobegnil. Iz Zagreba se je odpravil v Ljubljano in tu je preživel, kakor kažejo izsledki dosedanje preiskave, enega najveselejših delov svoje pestre, živahno razgibane »kariere«. Nikola Segota, ki je v Ljubljani delj časa nastopal v družbi nekega komplicca, katerega mu pa je nevarnost še o pravem času prišla na uho, da je pred preganjalci odnesel pete v Zagreb, je nastopal tu kot doktor medicinske Robert in, pod krinko zvenečega naslova, blesteče zgovornosti in elegantnega nastopa si je znal priboriti dostop v vse kroge naše boljše družbe. Večer za večerom je posedal v najboljših lokalih in razspal denar, ki so mu ga njegove žrtve rade volje prinašale. Na plesiščih je iskal stikov z bogatimi damami, a kakor hitro je postal s svojo znanko malo intimnejši in je obenem videl, da sme računati na uspeh, je s sladko grenkimi besedami izrazil iz nje denar.

Retiran pri zaročenki. Policija bo more ugotoviti, kakšne vstose si je na ta način »izposodil«, ne da bi jih bil hotel ali tudi mogel kdaj vrniti. Pri zašiševanju je priznal samo znesek, ki so mu jih dokazali, priznal pa je tudi, da mlademu, lepemu človeku v Ljubljani ni težko priti do denarja. Večina žrtev pa bo, razume se, iz sramu rajši utrpela škodo, kakor da bi nosila svoje ime na policijo. Na nebotičniku se je Segota nekega večera seznanil z lepo, mlado gospodično, hčerko zelo uglednega moža od nekod iz Stajarske. Ponovno ga je povabila na svoj dom in ga staršem predstavila kot svojega zaročenca. Ko se je nekdo spet odpravil k nji, so se agentje kriminalnega oddelka odpeljali za njim in ga aretirali.

Policija bo mladega pustolovca izročila okrožnemu sodišču, a ko to odpravil tam, ga bo odvedla v Zagreb, kjer ga sodišče prav tako že težko pričakuje, obenem pa ima tudi policija še nekaj neporavnanih računov z njim.

vrvi, ki jo je imel oмотano okoli roke. V divjem teku je vleka ubogega starega pastirja za setoj in se je k sreči vrv pretrgala, sicer bi bile poškodbe tolike, da bi jim Prešer najbrže podlegel. Z zlomljeno levo roko in nezavesten je Prešer obležal na cesti.

u. Poslednji akt družinske žaloigre v Gregorčičevi ulici. Včeraj dopoldne so se zaprla težka vrata tukajšnje kazalinice za krojaškim mojstrom Ivanom Šušteričem, obsojenim na dosmrtno ječo. Šušterič, ki so ga na ulici takoj spoznali, je stopal samozavestno in odet v eleganten čren površnik, ki ga bo moral zamenjati z jetniško raševino.

u. Z doma je izginila 94letna Rozika Šauperl, učenka II. razreda osnovne šole, stanujoča na Koroški cesti 41. Pred dnevi se je bila izgubila v betnavskem gozdu, pa se je zopet vrnila domov. To pot pa so jo iskali po vsem mestu in okolici, pa je niso našli. Starši so v skrbch, da se ni hčerki kaj pripetilo.

u. Vlom. Na Koroški cesti št. 3 je gostilničarja odšla večeraj s svojim možem z doma ter izročila blagajno v varstvo 14-letni hčerki Gertrudi. Ko je deklica zadremala, se je splazil v gostilno neznan tat, ki je najbrže s ceste opozel, da je deklica sama v gostilni in da spi. Ročna blagajna v njeni bližini ga je zamikala. Z rafinirano spretnostjo je izmaknil iz nje 500 dinarjev. Ko se je deklica zbudila, je vsa preplašena sporočila zadevo policiji, ki vneto zasleduje neznanega storilca. Daktiloskop Grobin je izvršil posnetje prstnih odtisov.

u. Posestno gibanje. Gg. Srečko in Erik Bidefeldt sta kupila od posestnika gg. Ivane Weberjeve dve parceli v Kosarjevi ulici za 102.800 dinarjev.

Iz Trbovelj

u. Iz obratniških organizacij v Trbovljah. Deputacija obratnikov dolžnikov bo intervencirala pri g. banu v Ljubljani, obrazožila bo njihov obupni položaj in predložila zadevno peticojico. Obratništvo trdno upa, da bo g. ban težnje in razmere obratnikov upošteval in v interesu obratnika in narodnega gospodarstva ugodil in jih po potrebi tudi v Beogradu podpiri in zagovarjal. Zaradi nove davčne obremenitve naših že itak izčrpanih obratnikov je nastalo veliko nezadovoljstvo. Pripravljajo se razne resolucije in intervencije in želeli je, da bo oblast, upošteva je misrni položaj Trbovelj in obratnikov, revidirala davčne osnove in obremenitve, sicer bodo posledice katastrofalne.

u. Hudo maščevanje. Naše misle Trbovlje je spravil iz navnotezaja razburljiv dogodek na Tereziji. Bil je napaden neki paznik. Zenske in otroci so pobirali v silu premož izgubljeno. Paznik je to za zabranjeval in slednjim naznamil ženske upraviteljke rudnika, ki je nato vse njihove moke rudarje občutno kaznovala in to pri isti slabem zaslušku. Zenske so skvalele zarotno in iz zasede so napadle paznika. Vrgle so mu v oči poper, a niso prav zadele, zato so ga z neznimi ročicami temeljito nabutale. Posledica ovadbe pa je, da so izgubila pravo pobiranja odpadnega premoga po nasipu vsi že itak obubožani upokojenci, kar je seveda uboške zrevolucioniralo. Želeli je, da se revidira ta odredba na korist tistim, ki so žrtvovali svoje moči v prosepah rudnika.

Iz Ptujia

u. Drava, ki je zadnje tri dni narasla za 260 m nad normalo, je začela v terek padati in ni več nevarnosti za škodo. Posesnik Slamerček Franc v Markovcih je moral vsakega lušo pokodati, ker ni več vpo-mabna. Hiša je bila namreč butana (napravljena iz baste).

u. Svinjska kuga se je pojavila v nekem dvoru na Ljutomerški cesti. Mestno načelstvo je izdalo primerne ukrepe, da se kuga ne širi. Vsek primer obojenja svinj se mora prijaviti mestnemu veterinarstvu, okužen dvorec pa se stavi pod zaporo. Krepovedano je odjuziti svinje, kakor tudi nakup drugih svinj. Kaznuha se mora vršiti od časa do časa, gnoj pa se mora pokorati. Vsek zakaj svinj se mora prijaviti mestnemu veterinarju.

u. Strel v prsa. V nedeljo popoldne se je zbrala večja družba fantov v neki gostilni v Sikolah. Med njimi je bil tudi posestnik sin Brglez Stefan iz Šiški, ki je v prepiru z družbo vrgel kozarec in zadel gostilničarja v glavo. Ko so fantje odhajali, je hotel Brglez gostilničarja še dejanski napasti, ta pa je v silobranu potegnil samokres in ga sprožil proti Brglezu. Strel je pogodil Brgleza v prsi. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Z Hrastnika

u. Umrl je v 70. letu starosti g. Ivan Barachini, kemik kemične tovarne v Pokljuju. V hrastniški tovarni je služboval nad 50 let. V večnost je sledil sedaj svojemu sinu Frideriku, ki je postal žrtev atentata na brzi vlak pri postaji Videm. Krško. Pokojnika so spremljali na zadnji poti v četrtke popoldne poleg sorodnikov zastopniki kemične tovarne, njegovi lovski tovaršili, gasilci in mnogo drugega občinstva. Pokopali so ga na dolskem pokopališču. Pokojnik bo ohranjen v blagem spominu. Rodbine naše iskreno sožalje.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor. Tel. 2730. Premiera sijajne burke ob 16., 19.15 in 21.15.

KONTROLOR WAGON-LITS

Georg Aleksander - Oly von Flint Theo Lingen in drugi. Najnovejši zvočni tehnik in šala. Dodave pustolovštine v zraku.

Pred malim kazenskim senatom se je moral zagovarjati 29-letni mizarski pomočnik Andrej Nerat s Pobrežja, ki je vinjen v prepiru sunit z dletom Bogomirja Nipiča ter ranil tudi njegovo sestro. Pri obravnavi se je zagovarjal s silobranom, obsojen pa je bil na tri mesece strogega zapora.

u. Gotove smrti je rešilo 68letnega vinčarja Matevca Prešerja iz Limbuša srečno naključje v teži nesreči, ko ga je splazila in pobesnela krasa vleka za seboj na

Gospodarstvo

Kmečka zaščita in denarni zavodi

Glede na aktualno vprašanje odškodnine za zmanjšanje kmečkih dolgov v smislu najnovejših uredb, je zanimivo, kakšna načela so bila merodajna pri slični ureditvi vprašanja kmečkih dolgov na Poljskem. Poročilo o tem je sestavljeno na podlagi referata predsednika Zveze poljskih hranilnic v Lvovu dr. Stefana Uhma in referata ravnatelja Komunalne banke v Poznanju Tausza Adamczewskega.

Vprašanje razdolžitve kmetov je nastalo v zadnjih letih povsod, kot posledica znatnega padca cene kmečkih pridelkov na svetovnem trgu. O razdolžitvi kmetov se razpravlja celo v bolj industrijskih državah, kjer uživajo kmetje velike koristi od visoke carinske zaščite, ki skoro onemogoča dovoz kmečkih pridelkov iz drugih pretežno agrarnih držav.

Za Jugoslavijo mora biti zanimivo, kako so to vprašanje rešili na Poljskem, in sicer zaradi tega, ker je Poljska po strukturi gospodarstva zelo podobna Jugoslaviji (kmetje predstavljajo tam 70% vsa prebivalstva in poznajo skoro iste težave glede prodaje svojih pridelkov kakor naši kmetje). Tudi poljski kmet je spoznal težave pri odplačevanju svojega dolga, in kmalu je prišla tudi državna oblast do prepričanja, da mora izdati primerne ukrepe zaradi uravnovežanja interesov dolžnikov in njihovih upnikov, predvsem denarnih zavodov.

Prvi ukrep se je nanašal na konverzacijo posojil zavodov, ki dajejo dolgoročna posojila iz izkupička zastavnih listov. Obrestovanje teh obvezilic in posojil se je znižalo na 4 do 5% obnem pa se je moglo odplačevanje teh obvezilic iz njihovega izkupička danih dolgoročnih posojil podaljšati od 20 do 23 let na največ 56 let. Da se doseže hitrejši način izterjevanja zapadlih obrovov teh posojil, se je dala denarnim zavodom pravica, da vodijo sami izvršbo zoper netočenega dolžnika. Na ta način se je doseglo mnogo točnejše plačevanje obrovov, obnem pa se je izvršilni postopek pocalil (tak izvršilni postopek je pripravil tudi pri nas).

Drugi ukrep se je nanašal na ostala posojila, ki so jih dali denarni zavodi iz sredstev hranilnih vlog torej iz deloma kratkoročnih deloma dolgoročnih sredstev. Dolgoročna posojila so dajale zlasti hranilnice. Dočim je preje na Poljskem znašala obrestna mera za taka posojila vsaj 8 do 10%, je sedaj znižana na 6 do 8%, obnem pa se je moglo razdeliti odplačilo na več let.

S tem se Poljska ni zadovoljila. Predvsem se je zavedala, da mora nastopiti pri denarnih zavodih prezadolženost, ako se zniža sam kapital njihovih terjatev napram kmetom. Zato si ni upala predpisati znižanja dolga samega. Ker pa lahko nastopi težave pri denarnem zavodu tudi zaradi prekomernega znižanja obrestil, je Poljska prevzela na sebe polovico znižanja obrestilne mere, zavedajoč se, da bi onemogočila ustvarjanje novega narodnega kapitala v denarnih zavodih, ako biti zaradi znižanja kmečkih obrestil morali znižati obrestil za vloga na prenikzo stopnjo.

Da omogoči denarnim zavodom tudi izplačevanje v neomejenem obsegu, je poljska vlada ustanovila Akceptacijsko banko: ta daje denarnim zavodom, ki imajo kmečka posojila, mence s svojim akceptom do višine teh posojil, zavodi pa jih lahko

vnovčijo pri poljski narodni banki (Bank Polski) brez vseh omejitev. Akceptacijska banka dobi za svoj podpis le malenkostno provizijo — 1 osminko odstotka letno.

V L. 1935 so nastopile male spremembe dosevanih ukrepov. Predvsem se vsi kratkoročni in srednjeročni krediti na podlagi posestev do 500 ha obvezno spreminijo v posojila v rokom odplačavanja 10—14 let, obrestil za vsa taka posojila pa se znižajo na 4½%, torej na isto višino, kakor je to predvideno pri nas. Poljska vlada je torej mnenja, da zmore kmet tudi pri današnjih prilikah 4½% obrestovanje, ki je še vedno mnogo nižje kakor pred vojno. Poljski zakonodajalec pa si je tudi svest svoje težke odgovornosti za nadaljnje uspešno delovanje denarnih zavodov, ki imajo taka kmečka posojila. Ako namreč plačujejo denarnemu zavodu kmečki dolžniki le 4½% obrestil, je zavodu nemogoče plačevati za vloga več kakor 2% obrestil, in tako nizke obrestil ubijajo v vlagateljih voljo do nalaganja denarja v denarne zavode. S prenizkimi obrestili se ubija ustvarjanje narodnih prihrankov in narodnega kapitala in posledica more biti le še večja odvisnost vsega gospodarstva od tujega kapitala.

Zato je poljska država sklenila, da povrne denarnim zavodom glavni del obrestilne diference, ki nastane med prejšnjo in sedanjo 4½% obrestno mero, za kmečka posojila ter dobivajo denarni zavodi od države letno 1 do 3% bonifikacije. Važno je načelo da veljajo isti predpisi glede povračil obrestil od kmečke zaščite za vse vrste denarnih zavodov enako, torej tudi za državne in privilegirane denarne zavode, ki so na Poljskem izredno močni. Izjema velja edino za hranilnice, ki morejo celo v nekaterih primerih zahtevati poleg najvišje bonifikacije 3% še ¾%.

Tudi pri najnovejši ureditvi kmečkih dolgov je obveljalo načelo, da se mora denarnim zavodom omogočiti, da morejo na podlagi tako urejenih kmečkih terjatev dobiti posojila za izplačilo vlagateljem Akceptacijska banka daje denarnim zavodom svoje akcepte, ki jih morejo denarni zavodi predložiti Narodni banki in drugim privilegiranim zavodom v svrhu reeskompta. Važno je, da se dajejo taki reeskomptni krediti za šest 10—14 let in da so kmečki dolžniki prišeljni odplačevati svoj dolg redno, ker so obnem podvrženi posebni kontroli.

Kmečka zaščita je na Poljskem dosegla zaželjeni uspeh: kmetje odplačujejo svoje dolgeve z obrestili, ki jih zmorejo denarnim zavodom, ki ne smejo utrpeti pri tem izgube na kapitalu, zato jim država povrne večino obrestil, ki jih zavodi izgubijo zaradi znižanja. Ker pa se terjatve denarnih zavodov nasproti kmetom sedaj razdelijo na dolgo dobo let, jim daje Bank Polski na podlagi teh kmečkih terjatev posojila za izplačilo vseh vlagateljev.

Pomembno je torej kmetu dolžniku in vlagatelju in posledica je, da izkazuje denarni zavodi stalen prirastek vlog; istočasno pa je tudi ohranjena kmetova kreditna sposobnost.

Ureditve kmečkih dolgov mora veljati kot vzorna v vsakem ozirju. Glede na podobno strukturo gospodarstva, ki jo imata Poljska in Jugoslavija, da se pri reševanju kmečke zaščite, zlasti pa pri reševanju vprašanja odškodnine za črtanje kmečkih dolgov preko 50% kmetov, imovine (s posebnim zakonom) drž. načel, ki so se na Poljskem odlično izkazala.

Naš nivo cen se dviga

Za 7% v dveh mesecih

Naš indeks cen trgovine na debelo je že v avgustu zabeležil občutnejši dvig, in sicer predvsem zaradi okrepitve žitnih cen, ki ji je sledila podražitev moke. V septembru se je cena pšenice nadalje dvignila, kar je imelo za posledico, da je naš indeks cen nadalje narasel. To naraščanje pa se morda še ni ustavilo, ker je cena pšenice na našem trgu v oktobru nadalje narasla in stane danes pšenica že 160 do 170 Din za metriski stot, dočim se je takoj po žetvi cena gibala okrog 120 Din, vse franko nakladalna postaja v Vojvodini.

Indeks cen v trgovini na debelo, ki ga sestavlja študijski oddelek Narodne banke, znaša za september 76,8 točke, (1926 enako 100), to je za tri točke več, nego v prejšnjem mesecu in za štiri točke več nego lani ob istem mesecu. Kako je narasel zadnje mesece naš indeks cen, nam kaže naslednja primerjava:

	julij	avgust	sept.
Rastlinski proizvodi	60,3	67,6	78,1
živina in živ. proizv.	55,6	53,1	53,6
mineralni proizvodi	79,8	80,0	80,4
industrijski proizvodi	63,7	66,4	77,3
totalni indeks	63,3	64,8	67,8

Kakor nam kaže gornja primerjava, se je totalni indeks cen v zadnjih dveh mesecih povečal za 4,2 točke t. j. za 7,1%. V primeri z lanskim septembrom, ko je znašal totalni indeks 63,2 točke, znaša povišanje prav tako preko 7%, v primeri s predlanskim septembrom ko je znašal indeks 60,7, pa znaša povišanje celo 11,6%. Največji dvig beležimo tudi v primeru z lanskim septembrom pri indeksu cen rastlinskih proizvodov, ki je lani znašal 61,2, letos pa 78,1.

To dvigavanje indeksa pa ni sezonski pojav, kajti lani se je od julija do septembra indeks dvignil le za 0,4 točke, predlanskim pa se je zmanjšal za 3 točke.

Stanje vinogradov v ormoško ljutomerskem okolišču

Dne 26. t. m. je prišla nenadoma huda nevihta s točo, ki je zajela skoraj vse vinjski okolišču. Toča je padala z malimi posledici 24 minut, tako da je bilo po tleh vse belo, vendar je bila povsem mehka in je padala brez vsakega viharja.

Grozde je bilo takrat že vse mehko, poleg tega pa vsi vinogradi lepo zeleni. Ta dejstva so nam bila v rešitev, ker je toča napravila le malo škode. Tu in tam je bil kak grozdek odbit ali pa tudi le nekaj jagod. Grozd je pa vsled svoje elastičnosti prav dobro zdržal. Lepo zeleno listje je pa udarce zdržalo kakor to gotovo nihče ne bi pričakoval. Vreme je na dalje ostalo prav lepo in ugodno.

Občine so dočile v smislu vinskega zakona po večini pričetek trgatve za 10. t. m. Malostevilni bodo trgali pred tem dnevom, pretežna večina vinogradnikov bo pa pričela s trgatvijo šele ob sv. Terziji, to je okoli 15. t. m. 14. je ponedeljek in s tem dnevom bo v tem vinorodnem okolišču pričetek splošne trgatve.

Grozde je po večini prav lepo zdravo, tako da pričakujemo za prihodnji teden prav lepe gradacije, množina pa bo proti zadnjim 2 letom tudi prav zadovoljiva. Kupčija se polagoma razvija — žal cene niso take, da bi moglo vinogradnika pri njegovih najskromnejših zahtevah zadovoljiti.

Povsem jasno je, da se pridelatek v množini, kakor bo letos ne more ob trgatvi prodati, zato naj vsak vinogradnik, — ki ima količjak možnosti — s prodajo počaka in tako razbremeni trg.

Gospodarske vesti

— I. jugoslovenski sadni sejem v Mariboru bodo pridelite družbene podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva in Kmetijske družbe mariborskega okrožja. Sejem, pri katerem bo sodelovalo nad 20 gospodarskih edinic mariborskega okrožja, se bo vršil v dneih od 25.—28. oktobra t. l. v veliki verandi mariborske pivovarne »Union« na Aleksandrovi cesti. Ze sedaj je pripravljениh skoraj 3000 vzorcev t. j. 5 vagonov najizbranih jabolčnih sort, ki bodo vzorno vložene v normalne ameriške zaboje. Mnogo jih bo tudi v holandskih zabojih. Na sadnem sejmu bodo pokazali združeni producenti najboljše, kar more naš kmetovalec pridelati na svoji grudi. S tem bo dana sadnim trgovcem najlepša prilika za nakup znanih in priznanih najboljših štajerskih jabolk. Letošnje leto so jabolka zaradi ugodne letine izredno lepo dozorela, so povsem zdrava in kažejo vse znake izredne trepnosti. Ker so cene jabolk v Sloveniji primerne, je pričakovati živahne kupčije, posebno še, ker bo reprezentativno razstavljeno sadje velike zaloge, ki jih žele prodati kmetovalci trgovcem brez posredovanja iz prve roke. V bodoče se bodo vršili enaki sadni sejmi vsako leto. Na sadnem sejmu bo tudi razstava grozdja in pokušanje znanih in priznanih štajerskih vin. Na privedite, ki bo prvenstvena v Jugoslaviji, opozarjamo zlasti trgovske kroge iz tuzemstva in inozemstva in jo toplo priporočamo. Vabimo pa tudi vse interese in ljubitelje lepega

sadja in jim zagotavljamo, da tako dovsene prideditve v tako velikem obsegu v Jugoslaviji še ni bilo. Ker padejo trije dnevi sejma (26.—28.) na soboto, nedeljo in ponedeljek, se bo vsak posetnik lahko poslužil polovične voznine.

— Italija omejuje uvoz lastnih bankovcev. Italijanska vlada je že pred meseci izdala omejitve glede izvoza in uvoza italijanskih bankovcev. Te omejitve so imele za posledico, da notirajo italijanski bankovci znatno nižje nego deviza. Tako znaša n. pr. v Curihu tečaj za devizo Milan 25 frankov za 100 lir, za male italijanske bankovce pa le 20,40 frankov za 100 lir. Bankovci so torej za okrog 18% cenejši nego deviza. Sedaj poročajo iz Rima, da je v uradnem listu objavljen nov ministrski dekret, po katerem je odslej dovoljen uvoz italijanskih bankovcev in državnih blagajniških bonov v Italijo samo preko pošte odnosno preko bank. Drugače je uvoz brez dovoljenja finančnega ministra prepovedan. Potniki, ki pridejo iz inozemstva v Italijo ne smejo smetati s seboj več kakor za 200 lir italijanskega denarja. Dekret tudi določa, da morajo vsi italijanski izvozniki na fakturah staviti pripombo, da je plačilo mogoče le z nakazilom na brene inozemskih dobroimetij v lirah pri denarnih zavodih ali pa v tuji valuti.

— Oddaja restavracije na postaji Novo mesto v triletni zakup se bo vršila potom licitacije 18. novembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

— Dobave. Hidropl. kom. Divulje sprejema 21. t. m. ponudbe glede dobave raznega kovinskega materiala (zakovice, vijaki, železo, pločevina, žebli, plinske cevi, žica itd.) Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave katraniranega moltoza, navadnega moltoza, požarnih cevi, žaganih listov, jeklenih štetk, medenastih veržic, svinčenih plomb, žice za avtogosno varjenje, jeklenih vrvi, lepenske papirja itd. do 3 nov. pa glede dobave ognjeznih aparatov, sukanea, metel, štetk itd. Pri vojnno-tehničnem zavodu v Kragujevcu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 22. t. m. glede dobave 24.500 vijakov, 265 manesmanovih cevi, 26. t. m. glede dobave 7080 kg firneža, 280 kg terpentina, 100 kg sikativa, 2500 kg cinkovega belila, 1000 kg okra, 260 kg minlja ter raznega drugega barvastega materiala. 2. novembra pa glede dobave večje množine jekla.

JUTRI PRIDE

Karl Zeller-jeva opereta
PTIČAR

Borze

10. oktobra.

Na ljubljanski borzi je deviza Trst po prejšnji okrepitvi zopet popustila. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8,60 — 8,70. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 237,76 in v španskih pezetah po 5,6050. Grški boni notirajo 31,85 — 32,15. Na zagrebškem efektm tržišču je bila tendenca v vojni škodi neenotna. Promet je bil po 353, pozneje po 357, ob sklepu borznega sestanka pa se je nudił denar po 352 (v Beogradu je bil promet po 352 — 355). Zaključki so bili še v 7% investicijskem posojilu po 75 (v Beogradu po 80) in v 7% stabilizacijskem posojilu po 78 (v Beogradu po 79,50). Končno je bil promet v delnicah PAB po 227 in v delnicah Sečerana Osijek po 130.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2960,30 — 2974,90, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 737,93 — 742,99, Curih 1424,22 — 1431,29, London 214,17 — 216,22, Newyork 4340,37 — 4376,68, Pariz 288,32 — 289,76, Praga 181,48 — 182,58, Trst 355,03 — 358,11.

Curih. Beograd 7. Pariz 20,24, London 15,0650, Newyork 307,25, Bruselj 51,8525, Milann 24,9750, Madrid 41,93, Amsterdam 207,75, Berlin 123,60, Dunaj 57,20, Stockholm 77,70, Oslo 75,70, København 67,30, Praga 12,75, Varšava 57,85, Atene 2,90.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 352—355, 7% Blair 65—67, 8% Blair 78 bl. 6%, begunske 58—61; delnice: PAB 226—227, Trboveljska 105 den., Sečerana Osijek 132—135, Jadranska plovidba 300 den.

Beograd. Vojna škoda 350—352 (352—355), 7% stabiliz. 80 bl. (79.50), 7% invest. 79.50—80 (80), 7% Blair 67.50—68.50 (68), 8% Blair 76.25 den., 7% Drž. hip. banka 75.50 bl., 6% begunske 63—63.25 (63.50), 4% agrarne 45—46 (45.50), Narodna 5900 bl., PAB 223—225 (223—225).

Blagovna tržišča

ZITU

+ Chicago, 10. okt. Začetni tečaj: Pšenica: za dec. 105,50, za maj 104,25; koroza: za dec. 62,25, za maj 60.

+ Ljubljanska borza (10 t. m.) Tendenca čvrsta. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudijo se (vse franko nakladalna postaja): pšenica baška 79/80 kg po 170—175; prekmurska 78 po 175—180; koroza baška po 105—107,50, banatska po 103—105; oves: slavonski po 132,50—137,50; moka: baška in banatska »Og« po 265—275, baška »2« po 245—250, baška »5« po 225—245; otrobi: baški po 110—115; krompir: beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58—63.

+ Novosadska blagovna borza (10. t. m.) Tendenca čvrsta. Pšenica: (78 kg); baška 160—165; ladja Tisa 167,50—170; ladja Begej 165—167,50; banatska in slavonska 162,50—165; sremiska 162,50—167,50. Oves: baški, sremiski in slavonski 125—130. Ječmen: baški in sremiski, 64 kg 127,50—130. Koroza: baška in sremiska 99—101; banatska 99—103. Moka: baška in banatska 230—250; »2« 210—230; »5« 190—210; »6« 170—190; »7« 150—160; »8« 112,50—117,50. Otrobi: baški, sremiski in banatski 87,50—90. Fižol: baški in sremiski beli 270—275.

+ Budimpeštanska termimska borza (10. t. m.). Tendenca prijazna. Pšenica: za okt. 17,08 — 17,10, za marc 17,54 — 17,56; koroza: za maj 15,71 — 15,72.

BOMBAR.

+ Liverpool (9. t. m.). Tendenca stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6,23, (prejšnji dan 6,25), za dec. 6,12 (6,14).

+ Newyork (9. t. m.). Tendenca komaj stalna. Zaključni tečaj: za okt. 10,98 (10,95), za dec. 10,96 (10,92).

Vojaška imenovanja

»Službeni vojni list«, ki je izšel 8. t. m., objavlja številna imenovanja v vojski in mornarici. Med novimi poveljniki polkov so: za poveljnika 46. pešpolka polkovnik Mirko Rajh, za poveljnika 4. pešpolka polkovnik Osnar Langerholz, za poveljnika 9. pešpolka polkovnik Friderik Kren, za poveljnika 21. pešpolka polkovnik Štefan Krčmar, za poveljnika 25. pešpolka polkovnik Matija Parez, za poveljnika 29. pešpolka generalštabni polkovnik Anton Lokar, za poveljnika 2. planinskega polka polkovnik Metod Rakuša, za poveljnika 16. artiljerijskega polka art. polkovnik Mihael Lukanc.

Med novimi komandanti bataljonov so: pri 2. pešpolku major Ljudevit Pogačar, pri 4. pešpolku major Matija Huber, pri 13. pešpolku podpolkovnik Josip Škorpič, pri 16. pešpolku major Julij Reš, pri 19. pešpolku major Josip Solc, pri 23. pešpolku major Josip Kopačin, pri 27. pešpolku podpolkovnik Mirko Zgaga, pri 31. pešpolku major Franjo Finžgar in major Anton Nardelj, pri 35. pešpolku generalštabni major France Stropnik, pri 40. pešpolku Triglavskem major Dragotin Labaš, pri 41. pešpolku major Božidar Corn, pri 42. pešp. podpolkovnik Milan Čudina, pri 44. pešp. major Josip Opačić, pri 46. pešpolku major Simon Benkovič in major Roman Šram, pri 47. pešpolku major Ljubomir Broz, pri 56. pešpolku major Josip Prokeš, pri 4. planinskem bataljonu major Josip Dežman, pri 5. pododseku granicarske trupe major Franjo Zaherl, pri 17. granicarskem pododseku major Slavko Skolibr, pri 23. pešp. onarja ljubljanske garnizijske uprave pa je bil imenovan podpolkovnik Djordje Radjoković.

V mornarici so med drugimi imenovani: za šefa vojne delegacije pri direkciji pomorskega prometa kapetan fregate Baltazar Kovačič, za vršilca dolžnosti komandanta broda »Orao« kapetan korvete Josip Ahlin, za pomočnika komandanta minerske komande kapetan fregate Vladimir Labaš, za komandanta torpedovke »T6« kapetan korvete Julij Sahš, za vršilca dolžnosti komandanta broda »Jastreb« kapetan korvete Zdenko Papež, za komandanta torpedovke »T8« kapetan korvete Karel Levčnik za šefa kožno-veneričnega oddelka stalne mornariške bolnišnice sanitetni major dr. Franjo Vizjak, za vršilca dolžnosti komandanta podmornice »Hrabri« poročnik bojnega broda I. razreda Josip Čerin.

V artiljeriji in inženjeriji so imenovani med drugimi: za vršilca dolžnosti zetskega skladišča artiljerjski kapetan I. razreda Viktor Čretnik, za komandanta 2. divizionu 15. art. polka art. major Franjo Krenar, za vršilca dolžnosti komandanta divizionu art. polka IV. armijske oblasti art. kapetan I. razreda Slavko Car, za komandanta divizionu 14. art. polka art. major Joško Slobodnik, za vršilca dolžnosti komandanta aerodromske skupine 4. zrakoplovnega polka zrakoplovni major Gustav Koradin.

V ostalih strokah so med drugimi imenovani: za vršilca dolžnosti načelnika intendante štaba bosanske divizijske oblasti »Intendantski major Edvard Tiler, za vršilca dolžnosti načelnika intendature štaba zetske divizijske oblasti »Intendantski major Albin Emhaber, za vršilca dolžnosti pomočnika intendature štaba potiske divizijske oblasti kapetan I. razreda Josip Čeleğin, za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika intendature štaba bosanske divizijske oblasti int. kapetan I. razreda Slavko Tuček, za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika intendature štaba savske divizijske oblasti int. kapetan I. razreda Milan Polak, za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika intendature štaba sumadijske divizijske oblasti kapetan I. razreda Božidar Jančić, za vršilca dolžnosti upravnik dravskega intendantskega skladišča kapetan I. razreda Rudolf Hvala, za vršilca dolžnosti šefa materialnega in komercialnega oddelka računovodstva vojnno-tehničnega zavoda kapetan I. razreda Ivo Koh, za referenta sodišča štaba 5. armijske oblasti sodnijski polkovnik Gustav Dolinsek.

Med novimi poveljniki vojnih okrožij so: za komandanta sornarskega vojnega okrožja je bil imenovan peh. polkovnik Ljudevit Janiček, določen za pomočnika poveljnika celjskega vojnega okrožja, za komandanta celjskega vojnega okrožja peh. polkovnik Branko Pogačnik, doslej pomočnik komandanta ljubljanskega vojnega okrožja.

V saniteti so bili med drugimi imenovani: za referenta sanitete štaba divizijske oblasti v Osijeku san. podpolkovnik dr. Miroslav Puher, za vršilca dolžnosti šefa prosekture in sprejemnega oddelka glavne vojne bolnišnice san. major dr. Roman Fedina, za vršilca dolžnosti šefa oddelka za zdravlila in obvezno pri glavnem sanitetnem skladišču lekarniški kapetan I. razreda Ludvik Medvešek.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 11. oktobra ob 15. uri: Vihar v kozarcu. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 5 do 14 Din.

Sobota, 12. oktobra: Direktor Čampa. Izven Nedelja, 13. oktobra: Tujci dete. Izven.

OPERA

Sobota, 12. oktobra: Angelina. Otvoritevna predstava. Premijera. Red A

Nedelja, 13. oktobra ob 15. uri: Mala Floramye. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

ob 20. uri: Boccaccio. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Opozarjamo na prvo dijaško predstavo, ki bo danes ob 15. v drami. Vprizori so drama »Vihar v kozarcu«. Cene od 5 do 14

Otvoritev operne sezone bo v soboto 12. t. m. Kakor že javljeno, se vprizori prvič na slovenskem odru Rossinijeva opera »Pepelka Angelina«. Znanu so krasne in lahke melodije nesmrtnega Rossinija, ki odklikujejo tudi to njegovo delo, ki je zopet na repertoarju šele par zaporednih sezon. Vsaka vloga je izredno hvaležna pa tudi težka v pevskem in igralnem ozirju, v glavnih vlogah nastopijo ge. Zupčevca, Ribičeva, Kogejva, ter gg. Gostič, Betetto in Janko. Muzikalno vodstvo ima kapelnik Neflat, režijo prof. Šest. Premijera je za red A.

Nedelja v ljubljanski operi. Dne 13. t. m. sta dve operni predstavi in sicer popoldne ob 15. uri znana priljubljena splitska opereta »Mala Floramye« v običajni zasedbi, o ge. Gradišnem-Danešem v vlogi šjora Bepa. Zvečer ob 20. uri pa Supejeva klasična opereta »Boccaccio« z go. Čunjencem

Prihodnja operna premiera bo sredi prihodnjega tedna in sicer Puccinijeva opera »Madame Butterfly« z go. Čunjencem v naložni vlogi, ter z g. Štritofom kot režiserjem in dirigentom.

★

Sentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15

Sobota, 12. t. m. »Legionarji«, otvoritvena predstava.

Nedelja, 13. t. m. »Legionarji«.

★

Mariborsko gledališče

Petek, 11. oktobra: Zaprti.

Sobota, 12. oktobra ob 20. uri: »Bnetje Karamazovic, Red B.

Nedelja, 13. oktobra ob 20. uri: »Tartuffe«.

S tako lahkoto in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA terpentinovim milom ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

Sveto abesinsko mesto Aksum

Po zadnjih vesteh so zavzeli Italijani po Adu in Adigratu tudi Aksum. Njihov generalni štab si obeta od tega poleg okrepitev strateškega položaja tudi močan moralčen učinek. Aksum je namreč eno izmed najstarejših abesinskih mest, v njem so do Haile Selassija kronali vse abesinske vladarje. Zato smatrajo Abesinci Aksum za sveto mesto. Aksum leži v zračni črti kakšnih 20 km daleč, vendar pa 600 m višje od Adu in pomeni važno pozicijo

Od severa proti jugu

se premika težišče abesinske fronte — Ras Seyum se je z veliko spretnostjo izvil iz sovražnih klešč

Angleški vojaški opazovalci italijanske abesinske vojne pripočevajo retrospektivne preglede o prvi fazi vzhodnoafriške vojne, ki je bila zaključena s padcem Adu. Vsi se strinjajo v sklepu, da se je vodja vojaških operacij na abesinski strani z veliko spretnostjo izvil italijanski strateški zvezi. S tem, da je izpraznil Adu, je ras Seyum rešil svoje čete iz grozečega ovzema Italijanov. Italijanska vojska je zaradi tega oropana svojega velikega simboličnega cilja ter stoji pred verigo gorskih vrhov, kjer se bo do moči obeh nasprotnikov čisto drugače merile kakor do sedaj. Angleži izražajo domnevo, da se bo težišče italijanske abesinske vojne zaradi tega zdaj preneslo na južno bojišče v Ogedenu. Londonški listi komentirajo zmagovalno razpoloženje po padcu Adu v Rimu, kajti Adu, pravi, je padla prav za prav brez borbe. Italijani so pri tem vjeli vsega skupaj 28 Abesincev.

Toda problem, ki bo odločil usodo afriške ekspedicije ter dela Abesincev veli-

ko napoto, je municija. General Temperley, vojaški sodruđnik »Daily Telegraph« izraža prepričanje, da je abesinski zlom neodvrtljiv in bo celo zelo kmalu prišlo do njega, če si Abesinija ni ali v najkrajšem času ne bo zasigurala dovolj municije. Če se Italijanom posreči porušiti železniško zvezo Addis Abeba-Džibuti, bo preskrbovanje abesinske vojske s strelivom še enkrat težje kakor je zdaj.

V ostalemu, pravijo Angleži, začenejo Italijani že zdaj po padcu Adu čutiti trdote četniške vojne. Oddelki, ki so bili poslani na južni fronti zaradi izvida naprej, so se ponovno srečali z nasprotnikom, ki je streljal nanje iz zasede. Vojakov niso videli nikjer, samo pokanje so slišali in videli krogle, kako jim frčijo okoli glav. Tankov in oklopnih avtomobilov v tem ozemlju ne bo mogoče uporabljati s takšnim pridom kakor so menili Italijani pred začetkom sovražnosti.

Bombarder nad bojiščem

Napad s puščicami na abesinske postojanke

Milanski »Corriere della Sera« objavlja iz peresa svojega dopisnika Alessandra Paolinija doživljaj s poleta nad Adu.

Ves dan, piše Paolini, smo se pripravljali na start. Letalci so urejavili bombe, častniki so študirali zemljevide.

Naslednje jutro, čim se je zdanilo, se je krđelo letal dvignilo v zrak. Vzeli smo smer proti reki Mareb, ki teče ob meji. Ob 8.20 smo preleteli njen gornji tek. Spomnili smo se italijanskih žrtev pri Adu 1. 1896. Bili smo že nad Abesinijo.

Po kartah, ki smo jih razgrnili pred seboj, smo spoznali cesarsko palačo v stari Adu. Zdaj so jo spremenili v municijsko skladišče. Okrog poslopja je mrgolelo vojašvo. Pravcato vojaško taborišče! Straže so nas opazile in kmalu so nas tudi pozdravili prvi strelji. Obrambni topovi proti letalom so streljali na nas, med njimi so se oglašale tudi strojnice, ki so jih razpostavili po strehah hiš. Letalec vse to ni ovrnilo, da ne bi trikrat obkrožili Adu. Na ta način so izbrali najpripravnjša mesta za napad.

Deset minut je trajal bombardment, potem je naše krđelo zavilo polagoma dalje. Zaman so nas zasledovale sovražne mitraljeze, tudi baterije so brez uspeha bruhalo svoj srd proti nam. Naši do polovice olehčani aeroplani so leteli dalje proti Adigratu, kjer so srečali abesinske karavane. Tudi te so streljale proti nam. Odgovorili smo jim s puščicami, ki so jih italijanska letala metala v snopih na zemljo. Toda pokrajina je bila tako zabrisana pod nami, da nismo mogli razločiti posameznih predmetov. Niti

Na Abesince merijo

Italijanski top podpira bersaljerne pri prodiranju v sovražne dežele

Iz abesinskega glavnega stana

Dopisnik United Press poročja iz abesinskega glavnega stana, da je razpoloženje med abesinskimi četami izvrstno. Na ogedenski fronti prevladuje četniška taktika, ker se hočejo Abesinci s tem izogniti nepotrebnim izgubam. To je tudi vzrok, da so pozvali tisoč mož, ki so se pri Gorahiju zakopali v jarke, naj se vrnejo v stare položaje. Izogniti se hočejo italijanskim napadom iz zraka. Pri Gorahiju so namreč obmetavali abesinske postojanke z bombami in so pri tem ubili dvanajst mož.

Veliko veselje je zaviadalo med Abesinci, ko se je doznalo, da je neki strellec pristill pri Gerlogubiju italijansko letalo k pristanku. Posadko je vil nepopisen strah, ko so se približali abesinski vojščaki. Kaj se je zgodilo z njo, ne poročajo.

Negus je prepovedal civilnetom obiske na fronti in dopisniki, ki so imeli dostojno privilegij, so se morali podati v zaledje.

Usoda abesinskih ranjencev

Po poročilih iz Addis Abebe mora biti usoda ranjenih abesinskih vojakov naravnost strašna. Med štiri dni trajajočimi boji za Adu niso imeli Abesinci na severnem bojišču niti enega zdravnika, pa tudi nobena bolničarja. Ranjenci so bili prepuščeni lastni usodi. Obvezovali so jih z najprimitivnejšimi obvezami iz platna. Mnogi so zaradi tega izkrmaveli na mestu, kjer jih je podrla na zemljo sovražna svinčenka. Pri drugih je zmazala narava in so se potem, ko so si opomogli od najhujših bolečin, vrnili v zaledje.

Kupujte domače blago!

Drobiž z bojišča

Abesinska obramba je najmočnejša v provinci Tigre na severu in v Ogedenu na jugovzhodu, dočim se abesinska vojska med Addis Abebo in Hararjem še organizira.

Cete generala de Bona, ki so zavzele Adu, se gibljejo v treh smereh med Aksumom in Makaléjem.

Italijanska armada, ki je dosegla iz rdečemorskega pristanišča Assaba gorški masiv Musa Ali, ima na polovico poti v Diredavo proti sebi močne abesinske oddelke, ki skušajo ustaviti njeno prodiranje.

Italijanske čete, ki so dosegle Musa Ali, štđdo skušale napredovati v smeri Magdale in Desie, čim se bo generalu de Bona v Tigreju posrečilo doseči nove uspehe.

Na somalski fronti, katere središče je v provinci Ogeden med Uualom in Gerlogubijem, operira italijanski general Graziani z dvema motoriziranimi divizijama. Graziani ima v svojih formacijah 30.000 somalskih domačinov, ki so opremljeni prav tako kakor italijanski vojniki, le s to razliko, da hodijo bos.

Italijani so oddali po angleških cenitvah proti Abesincem doslej nad dva milijona streliv samo na ogedenskem bojišču.

Abesinci se borijo na nekaterih delih fronte proti Italijanom skoro popolnoma nagli, napadajo sovražne postojanke ponoči in so v svojem kretanju zelo urni.

Abesinski proviant

Takole oskrbujejo Abesinci svoje čete s živili za fronto

Veselje v Rimu

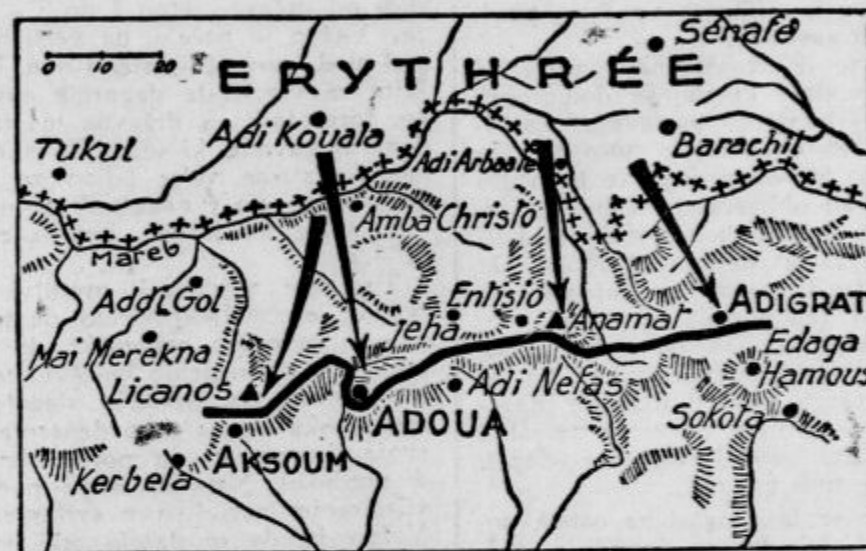
Vest o zavzetju Adu po štirdnevnih bojih je izzvala v Rimu razumljivo veselje. Pred palačo Venezia so se zbrale številne množice, ki so pripravile obhod po mestu in pri tem vikikale Mussoliniju

Italijanska kavarna v afriški puščavi

V afriškem pustem ozemlju, kjer se da le korakoma napredovati, so otvorili italijanski vojaški oddelki improvizirano kavarno, v kateri si krajšajo čas med počitkom

Zemljevid vojaških uspehov

Italijanska vojska na črti Aksum-Adu-Adigrat. Puščice kažejo, kako je italijanska vojska prodirala v severno Abesinijo, debela črta pod njimi pa predstavlja trenutni položaj italijanskih vojsk

Prva vojna žrtev

Pogreb podčastnika iz Napolija

Floyd Gibbons, posebni poročevalec International News Service javlja:

Stiri in dvajset ur po zavzetju Adu je obvladoval položaj na izpraznjem bojišču Rdeči križ. Vtisi, ki sem jih dobil tam, so napravili name globok vtis. Stal sem ob grobu prve italijanske vojne žrtve.

Pokojnik je bil mlad italijanski podčastnik iz Napolija, mož srednjih let, ki mu je svinčenka preluknjala pljuca. Vodil je svojo četico pri naskoku na gorsko postojanko, ko mu je strel iz puške pretrgal nit življenja.

Izkopali so mu grob v tuji zemlji. Belo-koži in črni vojniki, čez in čez pokriti s

prahom, so se postavili ob ranem sončnem svitu v ravne vrste in se odkrili. Po kratkem pogrebnem obredu so podčastnika spustili v zemljo. Na mestu, kjer stoji gomila, so postavili majhen križec iz lesa. To znamenje je edino, ki pričja o zadnjem počivališču moža, ki ne bi najbrže nikoli prestopil meje svoje domovine, če ne bi prišlo do afriške vojne.

Na vznožju grička, kjer so položili Napolitanca k večnemu počitku, je čital italijanski vojaški kaplan žalno mašo, prvo po padcu Adu. Napravili so mu iz zabojev provizoričen oltarček ter pokrili desko s pisanim prtom domačinov.

Ponesrečen polet na luno

Prostovoljna smrt zaradi zmotnih računov

Kakor poročajo rumunski listi, si je mlad učenjak iz Temesvara te dni iz čudenega razloga vzel življenje.

Ze nekoliko let je koprnel po tem, da bi zgradil vozilo, ki bi omogočalo polet na luno. Dolgo časa je nihal med neko vrsto stratosfernega letala in raketo. Mladik, komaj 24-letni mož se je temeljito pogledil v vse vede, ki bi prišle v poštev za njegovo načrte, tako da je razmere na luni poznal bolje nego razmere na zemlji. Izdelal je natančne načrte, po katerih bi mu bilo življenje na sedemdesetmesečnem telesu mogoče vsaj za kratek čas.

A vsi njegovi poskusi, da bi zgradil vozilo, ki bi ga spravilo na luno, so se mu izjalovili. To je vplivalo nanj tako, da je postal melanholičen in ko so se izkazali tudi neki njegovi računni za zmotne, so se ustrelil. Za njim so ostale obezne beležke in vsi načrti, ki bodo omogočili ugotoviti, da-li je šlo za zelo nadarjenega fanta ali za učenjaka, ki bo njegovo delo vsaj poznejšim pokolenjem v prid.

Kaj moraš vedeti o Abesiniji?

Ko so Italijani vkorakali v Adu, so jim prinesli prebivalci v znak pokorščine mlade zaklane piščance, zvrhane vrče kozjega mleka in druge darove.

Abesinski vojniki so v odprtem boju napedali svoje nasprotnike celo s težkimi bodali in stariimi pištolami.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

ANEKDOTA

Med svetovno vojno so češki rojaki stalno vabili Masaryka, naj pride v Rusijo. Pismo za pismom je prihajalo, začele so deževati brzojavke z nujnimi pozivi. Masaryk pa kakor da noče v Rusijo. Nenasadoma pa je odpotoval in prispel točno na znamenito zborovanje v Kijevu. Profesor Maxa je Masaryka takoj vprašal, čemu ni javil, kdaj odpotuje, da bi ga dostojno sprejeli. Masaryk pa je resno odvrnil: »Vi ste otroci in revolucionarnem delu! Ali sem hotel dati Nemcem natančna navodila, da bi poslali name podmornico?«

VSAK DAN ENA

«Prosim te, drži vendar zrcalo tako, da bom lahko videla, kojsko tehtam» LeSondagisme Strizid

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

Ta mah so se odprla vrata stranskega kabineta. Eden izmed gospodov poslovnega vodstva je stopil v dvorano. Odločno je mahnil z roko, in razgovori so utihnili. Prpravkar sem po telefonu govoril s hotelom. Uro bo tega kar se je Mr. Thorsten odpeljal! Po tem takim bi moral biti zdavna tu, razen če... Obotavljaje se je nadaljeval: »Morda ga je spotoma kaj zadržalo — ali pa — »

Prepadena zmešnjava je nastala po skoraj vseh sobah upravnega poslojpa. V umiljivem razburjenju so govorili o strašnem dogodku, a nihče ni mogel pojasniti, kako in zakaj. Wessentin je ležal v predsedstveni sobi na zofi. Kammler mu je bil izpral urez in ga strokovnjaško obezval. Nato je ranjenec v pretrganih stavkih opisal nesrečo in nazadnje še nujno poprosil navzočne, naj zaradi Thorstena samega molčijo o dogodku, kolikor je mogoče.

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—

Mali oglasi
Ponudbam na sifre ne prilagajte znak! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakmah

V sobo je bil stopil gospod v elegantni civilni obleki, ki ga je spremljal redar. S klobukom v roki se je vjudno priklonil na vse strani. »Dovolite — komisar Heintze. Poverjene so mi poizvedbe o Thorstenovem slučaju. In ker redar pravi, da najdem gospoda Wessentina tu — »

Službo dobi, Službe išče, Potniki, Kolesa, Posest, Sobe išče, Stanovanje, Dopi, Kupim, Prodam, Prodaja, Hubertus plače, Šivalni stroj, Kupim, Stroji, V najem, Natakario, Dajenci (ke), Učenko

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem s naročilom, ali pa po poštini polonični na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k goraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Hotelskega vratarja, Služkinjo, Cevlarskega pomočnika, Vrtnar, Krojaškega pomočnika, Brivskega pomočnika, Natakario, Izdelovalca, Kranjskih klobas, Natakario, Brivski pomočnik

Par mesecev, Natakario, Učenko, Dajenci (ke), Učenko

Kupim, Stroji, V najem, Natakario, Dajenci (ke), Učenko

Umetnost, Ženitve, Informacije, Grafolog in hirosof

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA. OBRTUJE TUDI V ZIMSKI SEZONI. 100 uspehov na en oglas v "JUTRU"

G. Th. Rotman: Življenje Jakca Takca. Razočaran se je obrnil, da bi natačno preiskal napeljava. Pri tem se je spotaknil ob klavirski stolec, telebnil po tleh, kakor je bil dolg in širok, in se hudo potekel po nosu.

Pridelki, VINO, Avto, moto, Lokali

Pečarstvo, Gostilna, Pekarstvo, Lokali

Razglas licitacije, Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, ob 11. uri javno pisarno ofertno licitacijo v uradnih prostorih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za zgradbo uradove hiše ekspoziture ljubljanskega OUZA v Kranju.

ZAHVALA. Za številne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega srčno ljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in svaka, gospoda KARLA KOCJANA, POSESTNIKA, kakor za poklonjene prelepe vence in cvetje se tem potom vsem prav iskreno zahvalujemo.

ZAHVALA. Vsem, ki ste počastili s mnogimi prelepih vencih in šopki in udeležbo na pogrebu spomin moje blagopojkne matere, oziroma sestre, tete in tače, gospe Marije Veselé